

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Glusul

necuvîntătoarelor...

- Misterioasele „patente” ale naturii
- Mic dicționar pentru furnici
- Broșuța arhitect
- Ceremonialul șerpilor
- Busola racului
- Recordmena

felină

(pag. 6-7)

ANUL XX

48

(1028)

27 noiembrie 1964

12 pagini, 1 lea

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Note
de
drum
din
U.R.S.S.

La poalele

munților

Ala-Tau

de Ion Herțeg

(pag. 3)

100.000
de
mărci
pentru
cine
descoperă

Unde

se află

Martin

Bormann ?

de L. Bezîmenski

(pag. 4)

Poftă bună, Iral

ACOLO UNDE IERNEAZĂ COCORII

de V. Parhitko

ÎN CĂUTAREA VARAPINGILOR

de Gheorghi Asatiani

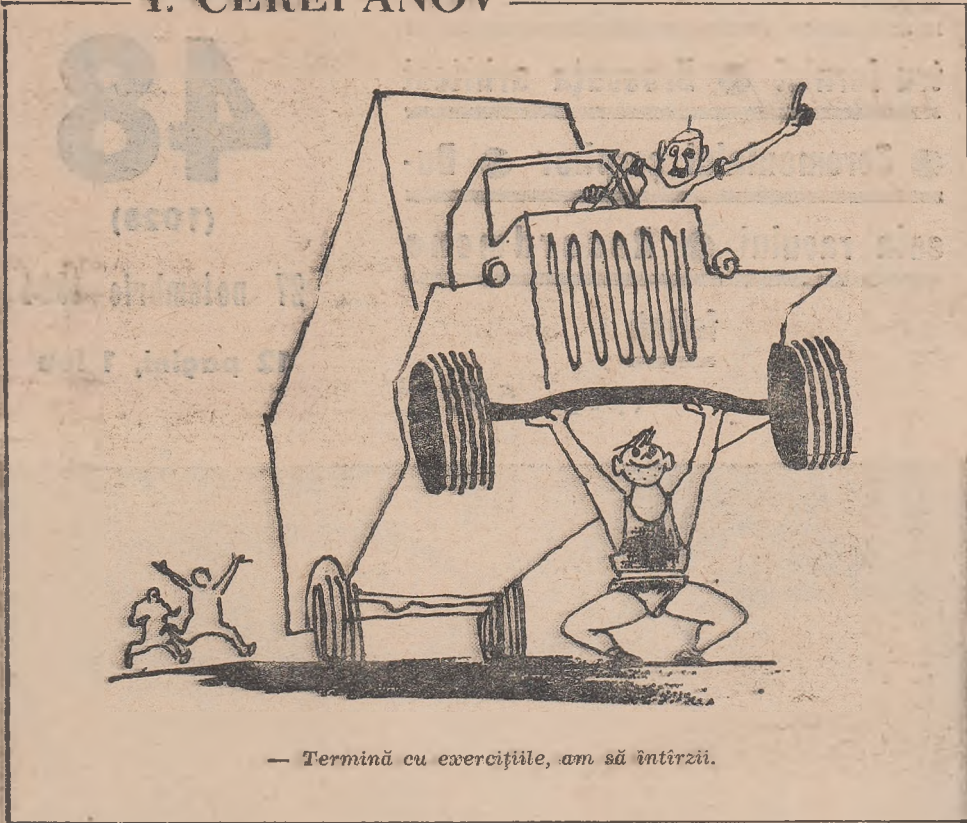
(pag. 10)

IN JURUL LUMII

memento

I. CEREPANOV

— Termină cu exercițiile, am să întîrzii.

cartea sovietică în Franța

Dintr-un interviu acordat de Georges Soria, directorul Agenției artistice și literare pariziene, am putut afla o sumă de date cît se poate de semnificative asupra răspîndirii cărții sovietice în Franța. Georges Soria a arătat astfel că Agenția pe care o conduce difuzează anual 100.000 de exemplare de cărți sovietice în limba rusă și 150.000 de exemplare în limba franceză. Ea are o rețea proprie de difuzare, care numără peste 600 de librării, amplasate în toate colțurile Franței.

De circa zece ani începe cererea de lucrări științifice și de opere literare sovietice crește cu regularitate în fiecare an. În acest răstimp un număr de cărți sovietice au înregistrat adevărate recorduri de vânzare în Franța. Pe primul loc se situează cărțile lui Makarenko, care au avut, fiecare, peste 30.000 de cumpărători. „Calvarul” lui Tolstoi 20.000, „Napoleon” de Evgheni Tarle 15.000 etc. Cele 4.000 de exemplare ale ediției franceze din „Mecanica” de acad. Lev Landau au fost epuizate în două luni și acum este în curs de tipărire o nouă ediție, așteptată cu o reală nerăbdare de cercurile de specialitate. La fel de mare e interesul publicului francez pentru literatura științifico-fantastică sovietică; de cea mai mare favoare s-au bucurat „Nebuloasa Andromeda” și „Drum spre stele” — peste 15.000 de exemplare.

În afară de importul de cărți sovietice, Agenția artistică și literară pariziană și-a organizat și un sector de traduceri sub conducerea literară a lui Louis Aragon. În cîșiva ani acest sector de muncă a tradus 72 de titluri (circa 100 de volume) de opere literare și 30 de lucrări științifice și tehnice.

s. p.

fata din Kaşin...

A fost odată o fată generoasă, pasionată de lectură, dornică să afle totul despre viață, despre oameni, o fată care-și încredința gândurile numai jurnalului ei...

Acum douăzeci de ani a fost găsită moartă

într-o pădure. A fost înmormîntată la umbra unui pin cu coroana stufoasă de niște oameni aspri, istoviți. În ajun ea le strigase hotărît: „Fugiți!” și, deși știa ce o așteaptă, începuse să tragă rafale scurte de mitralieră. Avea doar 19 ani. Cercul hitleristilor se strîngea tot mai mult în jurul ei, în cele câteva minute cîștigate cu prețul vieții ei, tovarășii cu care luptase un an și jumătate în același detașament de partizani au izbutit să se facă nevăzuți.

Jurnalul de zi al Inei — zece caiete obișnuite de școlar — au ajuns la Ilija Ehrenburg care, la 5 noiembrie 1944, a publicat în „Komsomolskaia Pravda” articolul „Izvoarele eroismului”. Astfel, întreaga țară a aflat despre sfîrșitul eroic al Inei Konstantinova, fata din Kaşin, un orașel din regiunea Kalinin. Mai tîrziu, reporterul O. I. Ceciotkina a scris o carte intitulată simplu: „Fata din Kaşin”. În scurtă vreme lucrarea a fost tradusă în mai multe țări. Splendid tîlmăcită de Elsa Triolet, „Fata din Kaşin” a apărut în Franța în patru ediții.

Destinul neîmfricatăi partizane continuă să preocupe și astăzi tineretul sovietic, dovadă scrierile pe care le primesc din toate unghiurile țării părinții Inei.

Deosebit de emoționantă este inițiativa pionierilor unei școli din orașul Torjok, regiunea Kalinin, care au dat detașamentului lor numele Inei. Recent, la Kaşin a venit o pionieră din acest oraș spre a-l înștiința pe tatăl Inei, Alexandr Pavlovici Konstantinov, fost comisar al unei brigăzi de partizani, că școala lor cinstice numele fiicei lui. Elevii au trecut numele Inei în catalogul clasei și învîțătoarea o strîgă la lecții ca pe orice elev. Unul din pionieri trebuie să răspundă pentru ea. Fiecare elev se obligă să fie pregătit excepțional ca să poată vorbi în orice moment în numele glorioasei luptătoare.

g. b.

se schimbă climatul?

Nu de mult ziarul vest-german „Der Telegraph” publica un pronostic senzațional, referitor la modificările viitoare ale climatului european. „În 2055 malurile Rinului nu vor fi decît o junglă de nepătruns și nu e exclus ca la Bonn să se audă răgînd leii”.

Reportajul anticipativ era într-adevăr pasionant, dar nu prea corespundea datelor științifice. Ceea ce nu înseamnă, însă, că nu se înregistrează modificări în climatul Europei. Într-o analiză consacrată acestui fenomen savantul sovietic Boris Djerdjeevski subliniază că, începînd din deceniul 1930—1940, se constată o „îndulcire” a vremii: toamnele au devenit mai blînde, iernile mai puțin friguroase, primăverile mai timpurii. O dovadă concludentă o constituie faptul că — din punct de vedere meteorologic, evident! — Finlanda s-a... deplasat cu 400—500 de kilo-

metri mai spre sud. În apele septentrionale au început să apară pești meridionali. Frontiera ghețurilor arctice a fost împinsă spre nord iar suprafața ghețurilor din munți s-a micșorat.

Asemenea capricii climatologice nu se produc, însă, pentru prima oară. În iarna 1427—1428 livezile au înflorit brusc în Elveția. În schimb, în 1634 a nins în plină lună a lui Cuptor în Germania, iar în 1524 zăpada a dăinuit la Moscova pînă la data de 11 mai.

Care sînt cauzele acestor salturi în dispoziția climatei? S-au oferit tot felul de explicații: deplasarea polilor, schimbarea vitezei de rotație a Pămîntului sau modificarea unghiului de înclinare a axei sale, erupțiile vulcanice, variațiile de activitate solară.

Tuturor acestora trebuie să li se adauge — și încă la loc de frunte — influența exercitată de om. Se cunoaște efectul nefast pe care l-au avut în trecut sălbăticele despăduriri provocate de lăcomia exploatatorilor. Astăzi marea industrializare a orașelor face ca atmosfera să se încarce cu imense cantități de gaze, cărbune etc. Nu degeaba fiecare metropolă este considerată echivalentă cu un adevărat vulcan în erupție.

Dar activitatea umană se manifestă și în sens constructiv: plantarea cu păduri a unor mari suprafețe, crearea de lacuri și mări artificiale și, mai ales, intervenția directă, cu mijloace științifice, pentru producerea de modificări ale climatului ne îngăduie să prevedem o destul de curîndă transformare a lui în sensul cel mai util omului.

g. n.

struguri kon-tiki

Memorabila oălătorie a plutei „Kon-Tiki”, de pe țărmul Americii de sud pînă în Polinezia este celebră astăzi în toată lumea. Dar puțini sînt cei care au auzit de varietatea de struguri „Thor Heyerdhal”, creată de savantul Iakov Potapenko, directorul Institutului de viticultură și oenologie din Novocerkask. Oricum, printre cei care o cunosc și o prețuiesc cum se cuvine este chiar faimosul navigator norvegian care, stabilit în Italia, a încetăținit pe litoralul liguric varietatea de struguri creată de Iakov Potapenko. Nu de mult Thor Heyerdhal a scris prietenului din Novocerkask că vecinii săi liguri s-au obișnuit cu „varietatea Don” și doresc să primească, la rîndul lor, altoiuri ucrainiene.

Iakov Potapenko a făcut bilanțul cercetărilor sale, care se întind pe o durată de patruzeci de ani, într-o carte groasă, cu un titlu impresionant — „Ameliorarea mediului și a însușirilor plantelor”. Pentru nespecialiști este, însă, probabil, de ajuns să știe că solul creat de el are un gust despre care se afirmă că e remarcabil, ciorchini de cite 6—8 kilograme și cea mai scurtă perioadă de vegetație cunoscută pînă astăzi: șase luni.

Un nou soi creat de el în ultimul timp și botezat „Kon-Tiki” a trecut un strălucit examen în nordul Franței. Un viticultor din orașul Countances i-a scris chiar că unsprezece altoiuri s-au acclimatizat pe un sol dificil, nisipos și calcaros.

Iakov Potapenko n-a pîrut de loc mirat la aflarea știrii și a declarat:

— Păi asta și vrem, să creăm un soi care să se poată acclimatiza pe orice sol.

Novocerkaskul a devenit un fel de capitală internațională a viticulturii. Institutul condus de Iakov Potapenko primește acum oaspeți din Anglia, S.U.A., Franța, Italia, Chili, Argentina, poartă o corespondență susținută cu specialiști din 16 țări și face un intens schimb de cărți și referate.

m. v.

15 milioane de volume

Biblioteca Academiei de Științe a U.R.S.S. și-a sărbătorit, recent, 250 de ani de existență. De la bun început biblioteca a devenit un centru al activității științifice din Rusia. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, cer-

cul de cititori al bibliotecii s-a lărgit, căpătînd un caracter tot mai democratic. Ea a început să fie frecventată de Herzen, Cernișevski, Dobroliubov, Pisarev, Mendeleev, Secenov, Pavlov, Timiriachev ș.a. Între anii 1891 și 1894, Lenin a fost un cititor pasionat și constant al bibliotecii. Iar în 1895, în timp ce se afla în închisoare și lucra la „Dezvoltarea capitalismului în Rusia”, prima direct în celulă cărți și reviste de la biblioteca Academiei.

După revoluție, la indicația lui V. I. Lenin s-a construit o clădire specială pentru această instituție, unde în 1925, cu prilejul aniversării a 200 de ani de la înființarea Academiei de Științe a U.R.S.S., a avut loc solemnitatea deschiderii bibliotecii Academiei.

De la 25.000 de volume cît avea la mijlocul secolului al XVIII-lea, biblioteca are în momentul de față un fond de cărți de 15.000.000 de exemplare. Ea întreține legături cu un mare număr de instituții similare din diverse țări. Numai anul trecut a făcut schimburi cu 2.433 de biblioteci din 91 de țări. Pe adresa bibliotecii sosese anual 9.000 de reviste în 65 de limbi.

În momentul de față, biblioteca Academiei de Științe a U.R.S.S. reunește peste 180 de biblioteci speciale. Multe dintre ele dispun de fonduri de cărți extrem de valoroase, cunoscută dincolo de hotarele țării: colecția de literatură științifică a Observatorului principal astronomic de la Pulkovo, a Institutului de botanică și zoologie, a Institutului de etnografie, a Institutului de literatură rusă (Casa Pușkin), a Academiei de Științe a U.R.S.S. etc. Biblioteca Academiei de Științe este astăzi unul din principalele centre ale activității științifice-bibliografice din Uniunea Sovietică. Îndreptările bibliografice de matematică, fizică, chimie, geologie, biologie, etnografie, istoria literaturii editate de bibliotecă sînt bine cunoscute și în străinătate.

m. c.

vasul

și

manuscrisul

Recent, în Turkmenistan, în orașul Mari denumit odinioară Antiohia Margiana, cea mai mare cetate din Asia Centrală, arheologii sovietici au descoperit un vas admirabil executat și conservat, opera unor artiști necunoscuți din secolele IV—V e.n. Spre bucuria specialiștilor, după îndepărtarea stratului de argilă, pe pereții vasului au apărut splendide ornamente, distinct colorate, înfățișînd viața omului, bucuriile, preocupările și moartea lui.

Vasul reprezintă prima operă picturală pe ceramică datînd din secolele susamintite găsită în Orientul Apropiat pe locul fostei așezări Antiohia Margiana, vestită prin frumusețea operelor ei de artă. Descoperirea deschide o nouă pagină în cunoașterea dezvoltării artei pe acest teritoriu.

Dezgropînd vasul arheologii au avut parte, însă, și de o altă surpriză. Degajîndu-l de pămîntul pătruns înăuntru, ei au observat pe fundul lui o străveche carte-manuscris, alcătuită din trei caiete. Prețiosul document, aflat actualmente la Moscova, în atelierul central pentru restaurări artistice, urmează a fi în curînd supus descifrării. În orice caz, savanții au stabilit încă de pe acum că străvechile file au fost la origine foi de palmier și că cerneala folosită era un lichid avînd aceeași origine organică cu cerneala de China.

Se presupune, în același timp, că manuscrisul ar fi redactat în sanscrită, limba sfîntă a Indiei. E pentru prima dată cînd un manuscris sanscrit e găsit pe teritoriul fostei Margiana! Descoperirea vine în sprijinul tezei unor oameni de știință că în antichitate ar fi existat strînse legături culturale între popoarele Indiei și Asiei Centrale. După descifrarea cărții e foarte posibil ca literatura universală să se îmbogățească cu o nouă capodoperă.

a. b.

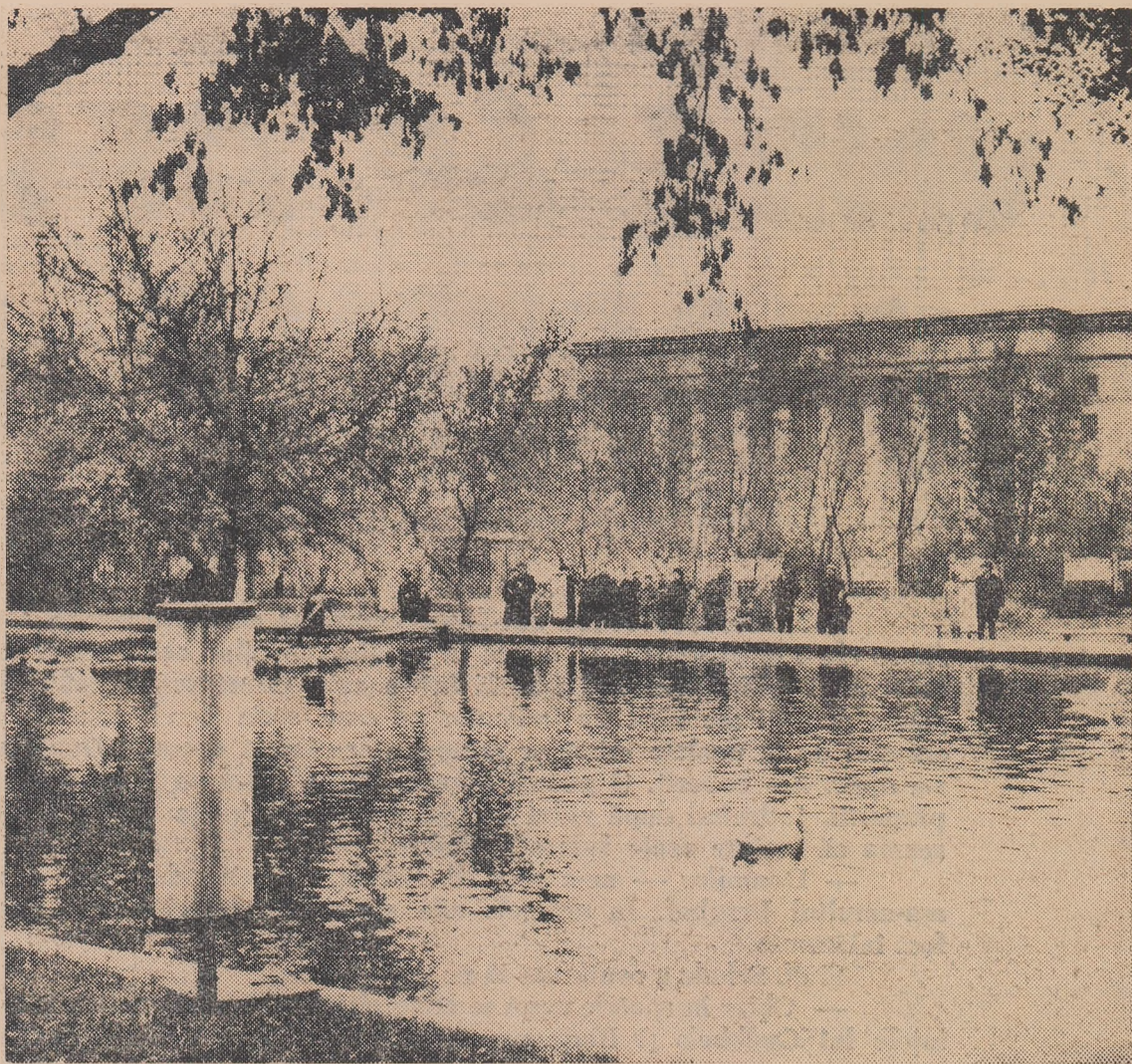
Reînnoiți
abonamentele la

„VEAC NOU”

Note de drum din U. R. S. S.

La poalele munților Ala-Tau

Șesuri întinse și drepte ca-n palmă, munți înalți cu crestele acoperite veșnic de ninsoare. Acesta este Kazahstanul, una din cele 15 republici ale U.R.S.S. Legendele kazahe povestesc despre „tulpar“, un cal înaripat care a zburat de pe culmile Altaiului pe cele ale masivului Ala-Tau. Cu un astfel de cal înaripat călătorim de la Moscova spre Alma-Ata, orașul de la poalele munților Ala-Tau. Numai că „tulparul“ nostru este un turbopropulsor din cele mai moderne, un Il-18 care transportă aproape o sută de persoane.

In parcul central din Alma-Ata

La orele 2 și 15 minute noaptea părăsim aeroportul Vnukovo și, după un demaraj puternic, nava străpunge plafonul norilor. În curând se aude doar sbrniitul monoton al motoarelor. În difuzoare se anunță că avionul și echipajul aparțin aeroportului din Alma-Ata și obișnuita urare: drum bun. Urmează apoi câteva date interesante: „Zburăm la o înălțime de 8 000 de metri cu o viteză de 640 km pe oră“. La asemenea lucruri nu puteau visa nici cele mai fanteziste legende kazahe. Până la destinație avem de parcurs circa 4 000 de kilometri. La numai două ore și jumătate de zbor, stevardesa invită pasagerii să se pregătească pentru micul dejun. Pare un lucru curios la o gră afit de matinală. Dar echipajul respectă programul ținând seama de ora locală a orașului Alma-Ata. Și într-adevăr, dacă ceasurile noastre arătau doar 5 dimineața (ora Moscovei) și 4 (ora București) la Alma-Ata era 8.

În depărtare se vede aurora dimineții. Curind lumina învinge întunericul, lucru care se petrece destul de repede și datorită faptului că înaintăm cu viteză mare spre răsărit. Norii au dispărut aproape complet. Jos se văd cîmpuri întinse. Un scurt popas la Tselinograd și din nou la drum. După alte trei ore de mers se ivesc în depărtare munții care răsar dintr-o dată din șesul imens al Siberiei. Și iată-ne la Alma-Ata, capitala Republicii Kazahe. Orașul cu străzi largi, străjuite de pomi, se întinde pe o distanță de câteva kilometri la poalele munților. Apa provenită din topirea ghețurilor din munți se scurge prin canale înguste săpate de-a lungul străzilor, canale care împinzesc tot orașul dîndu-i un farmec deosebit. Peste șase milioane de pomi îmbracă în haina lor verde străzile și parcurile. Alma-Ata ocupă primul loc în Uniunea Sovietică în ce privește suprafața de spații verzi raportată pe cap de locuitor.

IZVORUL LEGENDAR

Odinioară, poporul kazah socotea viața omului în „mușeli“, ceea ce înseamnă o perioadă de treisprezece ani. Pentru acel care sorbea apa vie a nemuririi din izvorul legendar „Abulhaiat“, un „mușel“ făcea cit 100 de ani. Kazahii atribuie marile succese ale industriei, agriculturii, științei și artei, dobîndind în decurs de numai câteva zeci de ani, tot unui izvor miraculos: puterea sovietică. Ea a descătușat forțe uriașe care au fost puse în slujba omului.

Cu vechiul Kazahstan nu poți face cunoștință decît din exponatele aflate în muzeul din centrul orașului Alma-Ata. Iată o iurtă — casa în care trăiau kazahii odinioară. Este un cort făcut dintr-o pînză groasă de lînă. Cîteva asemenea iurte formau un aul — satul, care se muta dintr-un loc în altul în stepla fără sfîrșit, încercîndu-și iurtele și obiectele necesare pe cămile și cai. Rînduiele erau la fel ca ale tuturor societăților feudale din Orientul mijlociu și îndepărtat: hani care asupreau și jefuiau poporul; fanatismul și obscurantismul musulman; instituția rușinoasă a kalimului, adică cumpărarea logodnicei de la părintii ei. Împotriva acestor nedreptăți s-au ridicat oamenii înaintați din rîndul poporului kazah, cum a fost vestitul poet și scriitor Abai care cu 80 de ani în urmă a luptat cu hotărîre pentru înlăturarea înapoierii seculare.

Dar să ne întoarcem la Kazahstanul de azi. O republică modernă ca toate celelalte care formează Uniunea Sovietică, oameni harnici din rîndul cărora s-au ridicat muncitorii, icsușii, cărturarii de seamă, savanții, artiștii. Într-un răstimp scurt e greu să parcurgi o întindere cum este cea a Kazahstanului — mai mare decît Anglia, Franța, Spania, Portugalia, Italia, Suedia, Norvegia, Olanda, Danemarca, și Republica Federală Germană luate la un loc. Și totuși, în decurs de cîteva ore, vizitînd expoziția deschisă în capitala republicii poți face cunoștință cu marile realizări de aci, realizări datorate Revoluției din Octombrie care a eliberat poporul kazah făcîndu-l stăpîn adevărat în țara sa.

BOGĂȚIILE PĂMINTULUI

Cînd își minau dintr-un loc în altul turmele de oi și caravanele de cămile kazahii nu bănuiau că subsolul acestui ținut întins ascunde bogății imense. Descoperirea

și punerea lor în valoare prin munca harnică a oamenilor a dus la crearea unei industrii puternice. Cu ani în urmă, pilotul civil Mihail Surgutanov zburînd cu avionul deasupra satului Sarbai, în stepla Kazahstanului, a constatat o atracție magnetică anormală. El a adus faptul la cunoștința geologilor. Trecîndu-se la exploatarea terenului s-au găsit rezerve uriașe de minereu de fier și cărbune brun. Pentru punerea în valoare a acestei bogății s-a construit marea combinat de la Sokolov-Sarbai unde se face înobilirea minereului.

Dacă descoperirea bogățiilor subsolului de la Sarbai se datorește mai mult întîmplării, în general lucrurile se petrec cu totul altfel. Am stat de vorbă cu academicianul Baișev, vicepreședintele Academiei de științe a R.S.S. Kazahe. De la el am aflat că în urma unei munci vaste de cercetare pe teren, oamenii de știință din cadrul Academiei au întocmit hărți metalografice ale Kazahstanului pe care sînt înscrise zăcămintele de minereuri. Folosind aceste hărți, specialiștii știu unde să-și îndrepte atenția. În momentul de față, după recomandarea oamenilor de știință, subsolul republicii este exploatat în 300 de locuri. S-a primit cu mare bucurie vestea că în regiunea centrală a Kazahstanului a fost descoperită o nouă bază de materii prime. Geologii au determinat aci 53 de minereuri printre care concentrări mari de minereu de aluminiu, rar întîlnite în natură, ca: varischiit, crandablit și wavelit. Acestea pot fi prelucrate cu ușurință în alumina pură și superfosfat. În sudul munților Mugojdarsk, regiunea Aktiubinsk, s-a descoperit o nouă zonă auriferă iar în pădurca Manrak din Kazahstanul de est — mari zăcăminte de argile bentonitice ale căror rezerve se cifrează la 50 milioane de tone și care sînt folosite la rafinarea uleiurilor vegetale și a produselor petroliere. Dar ce nu conține subsolul acestei republici! Descoperirile de zăcăminte de petrol au situat Kazahstanul pe locul al treilea în Uniunea Sovietică. Pe același loc se situează și în ce privește zăcămintele de cărbune, evaluate la 41 miliarde de tone. Tot aici se află o treime din zăcămintele de fosforit ale Uniunii Sovietice. Nu poți trece cu vederea marea bazin subteran de apă fierbinte care se află la 400 km de orașul Alma-Ata. Apele acestui lac, ascunse la o adîncime de 2 500-3 500 metri, cu o temperatură de 150 grade și o presiune de 36 atmosfere, vor servi ca izvor de ener-

gie pentru o centrală hidrotermică. Lista acestor mari bogății s-ar putea prelungi mult.

„PĂRINTELE MERELOR“

În preajma zilei de 23 August am cunoscut la București pe tov. Abdîgulov, președintele colhozului „Miciurin“ de lângă Alma-Ata, care făcea parte dintr-o delegație sovietică ce ne vizita țara. Nu m-am gîndit atunci că peste cîteva luni îi voi întoarce vizita în colhozul său situat la atîtea mii de kilometri de țara noastră. Tovarășul Abdîgulov, un om de statură mijlocie, cu o figură caracteristică de kazah, își amintește cu plăcere de țara noastră și se declară gata să ne prezinte colhozul pe care-l conduce de atîția ani. După primele cuvinte ai impresia că n-ai priceput bine sensul cifrelor, întrucît par de necrezut. Suprafața colhozului este de 57 000 ha. Este adevărat însă că din acestea numai 8 000 de hectare sînt teren arabil, restul fiind ocupat de pășuni, nisipuri pe care crește o vegetație săracă sau de coaste de munte abrupte. Pe aceste întinderi mari pasc 26 000 de oi și 800 de vaci, turma de cămile și herghelia de 750 de cai de care dispune colhozul.

Halele și atelierul de mașini agricole adăpostesc 48 tractoare, 22 combine, semănători, cultivatoare precum și 62 autovehicule. Cu ajutorul lor pămîntul este lucrat după toate regulile agrotehnice.

Cunoașteți semnificația numelui Alma-Ata? În limba kazahă înseamnă părintele merelor. Într-adevăr, în această zonă pomii au condiții deosebite de dezvoltare care asigură obținerea unor producții mari și de calitate superioară. Livezile colhozului se întind pe 700 ha, iar recolta de mere a fost în acest an de 9 000 kg la hectar. S-ar putea spune multe despre colhozul Miciurin, despre pricepera președintelui Abdîgulov și mai ales despre munca harnică a colhoznicilor.

S-ar putea vorbi încă mult despre orașele construite în Kazahstan, printre care Alma-Ata ocupă locul de frunte, despre înflorirea științei, artei și culturii. S-au realizat astfel aspirațiile de secole ale poporului kazah, atît de frumos cîntate de marele poet Abai Kunanbaev.

Ion Herțeg

EROUL IDEAL

636 de tineri muncitori din Leningrad — strungari, lăcătuși, frezori, tipografi — au fost antrenati într-o semnificativă anchetă sociologică, un sondaj al idealului de viață, al aspirațiilor și intereselor lor. Alegerea tinerilor n-a fost întîmplătoare: ei alcătuiesc 30—40 la sută din numărul total al muncitorilor leningrădeni și prin pregătirea lor generală și tehnică reprezintă mai deplin tendința actuală de dezvoltare a clasei muncitoare din U.R.S.S.

Ancheta a propus cîteva eroi ideali, înzestrați cu caractere „tipice“, din care cei întrebați și-au ales unul, potrivit cu simpatia lor.

Cele mai multe sufragii le-a întrunit eroul care posedă calități fundamentale ca hărnicia, corectitudinea, modestia, simțul de răspundere, generozitatea, intoleranța față de nedreptate chiar cu riscul unor neplăceri, capacitatea de organizare a timpului. Numai 22 de tineri s-au declarat Je partea eroului vesel, comunicativ, activ, dar care nu simte

nevoia să-și ducă studiile pînă la capăt. Și mai puțini — doar opt — și-au ales ca model tipul de om care lucrează bine, își depășește normele dar nu pune umărul dacă e de îndreptat ceva. Eroul cărui îi place să-și schimbe mereu locul de muncă, nestatornicul care nu poate rămîne nicăieri mai mult timp, și-a găsit printre tinerii leningrădeni numai trei simpatizanți. Și cei mai puțini — doar doi — avidul de cîștig cu orice preț, indiferent la viața din jurul său, preocupat exclusiv de stringerea banilor.

Ancheta, organizată de laboratorul de sociologie al Universității din Leningrad, le-a dat tinerilor muncitori ocazia să se manifeste nu numai pentru, ci și contra. La întrebarea „Ce defecte omenești vă displac cel mai tare?“, 321 răspunsuri au denunțat desfrîul, 302 beția, 276 lășitatea, 248 indiferența, 219 slugărnicia, 174 egoismul.

Interesante reflectii a generat întrebarea: „Ce dictoane, ce aforisme

ai vrea să vă luați drept devize de viață? Tinerii muncitori au dezvoltat un matur și complex mod de gîndire, de informare, de responsabilitate față de ei și față de alții. Mulți au citat frumoasele cuvinte ale lui Ostrovski care reprezintă ideea fundamentală a romanului „Așa s-a călîit oțelul“: Viața ne e oferită o singură dată și trebuie trăită în așa fel încît să nu ne fie rușine pentru anii trăiți. De altfel și personajul principal al cărții, Pavel Korciaghin, a fost indicat de cei mai mulți drept eroul favorit.

În general caracterele eroice atrag tineretul sovietic. Dar se remarcă o tendință interesantă: el aduce acestor caractere corective vremii în care trăiește. De pildă, admiră fermitatea, cinstea, principialitatea lui Korciaghin dar îi respinge ascetismul.

Răspunzînd la anchetă, tinerii leningrădeni au conturat tipul de erou ideal care trebuie să fie înainte de toate un om cu o cultură solidă, cu principii ferme, care știe să imbine interesele generale cu cele personale.

I. Scutaru

100000 de mărci

pentru cine

descoperă

UNDE SE AFLĂ

MARTIN BORMANN?

În aprilie anul acesta am făcut împreună cu câțiva zariști sovietici o vizită în R.F.G. Către sfârșitul călătoriei am ajuns în preajma Alpilor bavarezi. După ce am ocolit stațiunea balneară Bad-Reichenhall, așezată într-o vale pitorească, autobuzul a început să urce. Din goana mașinii am zărit un indicator pe care scria Berchtesgaden. Am lăsat, însă, în urmă orașelul de la poalele munților și ne-am continuat drumul. După un sfert de oră autobuzul s-a oprit. Am coborât. O potecă îngustă ducea către un teren nivelat așezat pe marginea unei prăpastii. Judecând după zidul de piatră care se înălța lângă coasta muntelui, ne-am dat seama că înainte acolo fusese o clădire.

— Domnilor — ne-a spus dl. Scholz, însoțitorul nostru — aici a fost casa lui Hitler, așa-numitul Berghof. În ultimele zile ale războiului clădirea a ars. După aceea ruinele au fost înlăturate.

Și dl. Scholz a continuat să ne dea lămuriri :

— Chiar în spatele casei se aflau câteva vile. Foarte aproape de șosea se găseau locuințele lui Goebbels și Bormann. Acesta din urmă era administratorul averii fűhrerului.

Fișă de identitate

Numele lui Martin Bormann e strîns legat de Berghof. În jurul anilor 1930, el a propus să se cumpere terenul respectiv și să se construiască reședința fűhrerului. Astfel, pe locul unei vechi gospodării țărănești, a început să se înalțe un complex de construcții: Berghoful, locuințele gărzii personale și ale suitei, iar pe creasta munților Kehstein — o mică clădire, unde se purtau tratative cu diplomații. Bormann era mindru de ideea lui care fusese, desigur, apreciată de fűhrer...

Numele lui Martin Bormann mai poate fi întâlnit și astăzi în paginile ziarelor din întreaga lume. Bormann în Peru... Bormann în Brazilia... Bormann în Spania... Știrile se țin lanț. Mulți pretind că l-au văzut: spaniolul Angel Acazar de Valesco în Ecuador, germanul Eberhard Stern în minăstirea italiană San Antonio, argentinianul Mayer L. Gleizer sub virful muntelui Tronador din Anzi, iugoslava Thereza Skringer la Sao Paulo sărind din autobuz. Între timp, la Frankfurt, dosarul Bormann a crescut la 8 volume totalizînd 1.300 de pagini. Au fost audiați sute de martori, s-au dictat sute de procese-verbale, s-au adunat sute de indicii. Destinul acestui ins odios — „eminența cenușie” a Reichului nazist — continuă să-i preocupe și astăzi pe oameni. La 2 mai 1945 el a dispărut misterios și i s-a pierdut urma...

O serie de personalități competente în materie consideră că Bormann trăiește. Acum cităva vreme, în timp ce lucram la o carte despre Bormann, care va vedea curînd lumina tiparului, am cerut părerea unor specialiști din Anglia, Germania și Austria. Toți au afirmat că, din moment ce nu există dovezi concludente care să ateste că Bormann a murit la 2 mai 1945 la Berlin, e de presupus că el trăiește.

Dar, la drept vorbind, cine este acest Bormann? Omul cu acest nume s-a născut în iunie 1900, la Halberstadt și a devenit ulterior reichsleiter în partidul nazist și secretar personal al celui mai mare criminal de război.

Grupul pe care-l dirija Bormann la 2 mai 1945 era alcătuit din patru inși și numai unul din ei a fost ucis: doctorul Stumpfegger, medicul personal al lui Hitler. Ceilalți doi, secretarul de stat Naumann și șoferul lui Hitler, Kempka, trăiesc. Cu alte cuvinte, avem de rezolvat o ecuație cu o singură necunoscută.

La 3 iulie 1946, Kempka emisese în fața Tribunalului din Nürnberg părerea că Bormann murise la 2 mai 1945 pe podul Weidendamm în urma exploziei unui tanc german: „Tocmai de partea unde mergea Martin Bormann a fișnit dintr-odată o flăcără. Am mai văzut încă o mișcare, un fel de prăbușire, s-ar putea spune”. Acum fostul secretar de stat Werner Naumann a declarat în fața procuraturii din Frankfurt că — contrar versiunilor curente — Bormann ar fi supraviețuit.

Zilele acestea, Fritz Bauer, procurorul șef al tribunalului din Frankfurt a anunțat instituirea unui premiu de 100 000 de mărci pentru cine-l descoperă pe Bormann.

Am cercetat zeci de materiale referitoare la soarta lui Bormann, încercînd să

extrag din ele tot ce era verosimil. Pe baza acestei analize am alcătuit itinerariul imaginar al fostei căpetenii naziste.

Simple ipoteze...

...Berlin, Friederichstrasse, dimineața zilei de 2 mai 1945. Bormann își vine în fire după ce era cît pe-aci să fie strivit de un tanc, se ridică și pornește mai departe. Încotro? Deoarece tancurile sovietice se apropie de centrul orașului, Bormann se îndreaptă spre gara Laerter. E îmbrăcat civil, puțini îl cunosc, așa încît iese cu bine din oraș. Trebuie să se hotărască încotro s-o apuce. Există două posibilități. Varianta întâia: către sud, în Bavaria și de acolo mai departe, în Austria, în așa-numita „fortăreață din Alpi”. În sprijinul acestei variante vin mai multe argumente: itinerariul a fost stabilit de mult; în sud se concentrează oamenii cei mai de nădejde din SS și serviciul de spionaj, într-acolo se îndreaptă feldmareșalul Schoerner cu armata lui.

Varianta a doua: Bormann ar putea porni către nord, ca să ajungă la Flensburg, unde e Dönitz. Acolo se află „guvernul” și într-acolo se scurge grosul armatei germane. Tot în acest oraș se găsește Himmler, Ribbentrop, Keitel, Jodl, aproape toți membrii „guvernului” numit de Hitler, din care face parte și Bormann.

Dar care sînt șansele reale ale lui Dönitz? N-ar fi oare mai bine să aștepte pu-

Kaltenbrunner și cu doi prieteni credincioși ai acestuia: Otto Skorzeny și Wilhelm Hettle. Pentru Bormann prezintă mult interes și faptul că în felul acesta poate vizita o mică peșteră de lângă Zell-am-See, unde aghiotantul său, von Hummel, a ascuns o colecție de monede de aur în valoare de cinci milioane de dolari.

Între timp Bormann află că afacerea Dönitz s-a soldat cu un eșec total și că Himmler a murit. Dar reichsleiterul n-are chef să rămînă în Alpi, cu atît mai mult cu cît „fortăreața alpină” nu mai prezintă interes pentru militari. Așa încît străbate toată Germania occidentală, îndreptîndu-se spre Kiel. Poate că mai nădăduiește să găsească acolo un submarin care să-l ducă undeva departe.

Dar vai, e prea tîrziu. Toată „flota de elită” a grossadmiralului Dönitz a fost capturată de învingători. Așa încît Bormann se ascunde fie în Schleswig-Holstein, fie în Danemarca, urmărind cu atenție desfășurarea evenimentelor, care nu sînt de fel imbucurătoare. La Nürnberg a început procesul principalilor criminali de război. Postul de radio Hamburg transmite săptămînalmente lui Bormann cerînd tuturor oamenilor care l-ar înțîlni să anunțe autoritățile militare.

Se încheie anul 1946. Bormann începe să se pregătească în vederea unei „lungi călătorii”. Ia legătura cu un grup de SS-iști, organizatori ai faimosului „tunel” care ducea din Germania în Italia. Toți sînt oameni „de nădejde”. Cu puțin timp înainte, Adolf-Martin, unul din fiii lui Bormann, s-a călugărit și și-a făcut „noviciatul” la minăstirea Federau de lângă Viellach (Austria). Ute Eva, fiica cea mare, s-a călugărit și ea la minăstirea Santa Julia.

...Într-o noapte întunecoasă din august 1947 Bormann trece granița austro-italiană prin „tunelul nazist” din regiunea Nauders. De partea cealaltă a hotarului reichsleiterul e întîmpinat de prieteni care-i oferă un adăpost sigur. Lîngă Meran păstrează câteva clipe de reculegere în preajma unui mormînt singuratic pe a cărui piatră funerară scrie: „Herda Bormann, născută la 23 octombrie 1909, moartă la 23 martie 1946...”.

Dar, ca întotdeauna, Bormann nu se lasă impresionat. El are probleme importante de rezolvat. Pe Via della Pace din Roma se întîlnește cu episcopul Alois Hudal. Acesta e ocrotitorul călugărului Adolf-Martin, fiul lui Bormann. Hudal îi propune lui Bormann să plece în Spania, la Skorzeny sau în Argentina, la Eichmann. Propunerea din urmă pare mai ademenitoare...

Aceasta e „ipoteza” pe care o pot oferi cititorilor cu un anumit grad de verosimilitate. Numele și adresele sînt reale. Ele au apărut în ziarele din întreaga lume în legătură cu Bormann ori cu alte căpetenii „dispărute fără urmă” ale Reichului fascist.

*) Moartea Herdei Bormann a fost confirmată în mai multe rânduri. Se știe unde îi este mormîntul. Dar asta nu înseamnă nimic. Pînă în 1963, de pildă, s-a crezut că obergruppenfűhrerul SS Müller, șeful Gestapoului, fusese ucis și înmormîntat în Berlinul occidental. Dar cînd i s-a deschis mormîntul s-au găsit acolo schelete de prizonieri.

...În primăvara și vara anului 1945, în Schleswig-Holstein se aflau un milion și jumătate de foști soldați ai Wehrmachtului, ceea ce a permis multora din căpeteniile celui de al treilea Reich să se susțină justiției. Înainte de moarte, Rudolf Hoess, comandantul Auschwitz-ului, a relătat următorul episod. La sfîrșitul războiului primise ordin să plece în Schleswig-Holstein și să se prezinte în fața lui Himmler. La 3 mai 1945, reichsfűhrerul SS l-a primit într-o dispoziție excelentă și i-a ordonat:

— Încearcă să-ți pierzi urma printre unitățile Wehrmachtului!

Rudolf Hoess a executat ordinul și curînd și-a făcut rost de acte pe numele Franz Lang, fost marinar. După ce a stat cîtva timp într-un lagăr englez, a fost e-

Martin Bormann

liberat și din fost marinar s-a transformat în argat, într-un sat de lîngă Flensburg. Franz Lang a fost demascat abia peste un an, în primăvara lui 1946.

După cum se vede Franz Lang n-a avut noroc. Nu același lucru se poate spune, însă, despre Rolf Berger. El a sosit în localitatea Hasenmoor din landul Schleswig-Holstein în primăvara lui 1945. Avea asupra lui acte care atestau că era muncitor agricol și că-și pierduse toată agoni-seala în timpul războiului. A căpătat numai de lucru și a început să muncească la cîmp iar seara să bea bere în cîrciuma din sat. Avea bani. Se vede că mai păstrase cite ceva din vremurile bune. Așa s-au scurs cinci ani. Abia în 1950 s-a descoperit că Rolf Berger era Berger așa cum Hoess fusese Lang. Sub acest nume se ascundea reichskomisarul Ucrainei, Erich Koch.

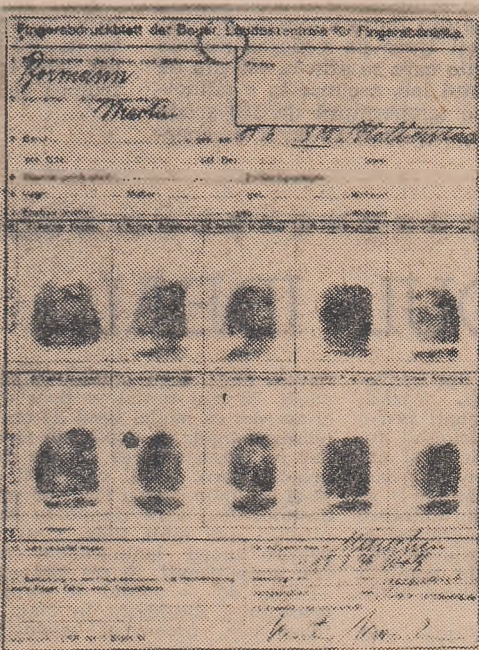
Hoess rezistase un an iar Koch cinci. Dar Richard Bär, succesorul lui Hoess în funcția de comandant al Auschwitz-ului, a stat ascuns în Schleswig-Holstein mult mai mult — pînă în 1960. Sturmbahnfűhrerul SS Richard Bär acționase după metoda lui Hoess-Koch. După ce exterminase la Auschwitz tot ce putea fi exterminat, se retrăsese în nordul Germaniei. Acolo s-a instalat în sătulețul Sachsenwald, de lîngă Hamburg. Nu se mai numea Richard Bär ci Karl Neuman. Izbutise să cîștige simpatia consătenilor prin marea lui dragoste față de animale. Într-o zi, Neuman o emoționase pînă la lacrimi pe vecina lui, frau Best. Adusese din pădure o păsărică rănită și-și ruga vecina s-o ia la dînsa, întrucît se teme că pisica lui ar fi putut, doamne ferește, să-i pricinuiască vreun rău. Așa a trăit Bär pînă în 1960, cînd la locuința lui a descins poliția.

— Domnule Neuman, sînteți arestat...

— Bine — a răspuns plin de importanță Neuman. Sînt Richard Bär. Am fost ofițer, așa că vă rog să vă purtați cum se cuvine cu mine.

Dar Bär nici n-a mai apucat să fie judecat. A murit în 1963, în închisoare.

L. Bezimenski

Amprentele criminalului nazist

țin și pentru moment să pornească pe itinerariul, bine pus la punct, din sud? Și Bormann alege această variantă.

În felul acesta ajunge în valea riului Grädner, în sătulețul Volkenstein din sudul Tirolului. Acolo a sosit încă la 25 aprilie Herda Bormann cu cei zece copii ai lor. Și tot acolo, în „fortăreața din Alpi”, Bormann are posibilitatea să dezbată pe toate fețele situația politică împreună cu

ÎN TREN

Într-unul din ultimele numere ale revistei „Nouii Mir” a apărut, sub semnătura Verei Panova, un scenariu intitulat „Așezarea muncitorească”. El va fi pe pelicula cinematografică unele momente din viața societății sovietice la sfârșitul celui de al doilea război mondial și, pe acest fundal, drama familiei Pleșceev.

Capul familiei și-a pierdut vederea în război și se întoarce acasă cu un puternic dezecilibru interior. Maria, soția lui, încearcă un timp să-l înțeleagă, dar apoi se hotărăște să-l părăsească, luându-l cu ea și pe fiul lor. Urmează o lungă despărțire între soț și soție, în care timp Pleșceev reușește să depășească criza prin care trecuse. Maria se va întoarce după mulți ani, cu un sentiment de vinovăție, pe care îl încearcă, în aceeași măsură, și soțul ei.

Fragmentul pe care îl publicăm mai jos conține secvența în care fiul se decide să se înapoieze la tatăl lui.

Leonea și Maria se așază într-un tren de cursă lungă. Leonea privește pe fereastră, de pe cușeta de sus. Prin fața lui trec puțină pădurile înzăpezite.

Glasul mamei, care stă de vorbă cu ceilalți pasageri, urcă pînă la el.
— Să nu mă înțelegeți greșit, spune Maria. N-am plecat din pricina greutăților. Să spună feciorul meu: nu mă dau în lături de la nici o muncă, oricît de grea. Știu să trag la jug! Dar cu un bețiv nu pot să trăiesc, mai ales atunci cînd, din pricina lui, se chinuie un copil.

Se lasă noaptea și se aprinde un bec care abia luminează. Leonea stă întins în cușeta iar ochii îi strălucesc în semiîntuneric. De jos, se aude glasul mamei:

— Nu-i nimic, are pensie și o s-o scoată la capăt. Dacă n-o să-și bea și cămașa de pe el.

— Dar, în afară de pensie, trebuie să-l și îngrijească cineva, spune o bătrînă cu ochelari.

— Nu-au decît să-l îngrijească prietenii lui, cu care m-a schimbat, îi răspunde Maria. Nu mai am putere să-l duc în spinare. Doamne, vreau și eu să trăiesc!...

Conversația s-a stins. Pasagerii au adormit. Leonea se ridică de pe bancă. Alături, doarme mama lui, cu o legăturică sub cap. Leonea se pregetește să sară jos. Maria, întorcîndu-se, îl întreabă:

— Unde te duci?

— Mă întorc îndată, murmură el.

Maria adoarme din nou. Leonea își îmbracă șapca și paltonul. Cu un cărbune din căldarea de pe platformă scrie pe sacul ce se află alături de mama lui: „Mă întorc la tata”. Cei din jur dorm. Chiar și în somn fețele oamenilor sînt încordate.

Afară viscolește. Trenul s-a oprit într-o stație importantă. La intrarea în vagon se înghesuie oameni, saci și geamantane; însoțitoarea controlează biletele. Leonea coboară nestingherit scara și viscolul îl înghite pe dată.

Se oprește și se uită la trenul care a pornit și trece pe lângă el, cu geamurile luminate spre o viață mai ușoară.

În gara pustie, face cunoștință cu un grup de tineri mai în vîrstă ca el, îmbrăcați în pufoaice și cu pantaloni vătuiși. Aceștia îl iau cu ei în sala de așteptare interzisă pasagerilor obișnuiți și-l tratează cu un ceai.

— Pîine n-avem, îi spune tînărul care-i umpluse paharul. N-avem și puce!

Leonea își frige buzele sorbind din paharul fierbinte.

— Cu ce vă ocupați voi? îi întreabă el.

— Lucrăm aici, îi răspund ei cu importanță. Lucrăm la căile ferate. Cel mai în vîrstă dintre ei îi spune:

— O să te întorci acasă cu o cursă locală dar trebuie să schimbi trenul. Uite, mîine dimineață te urcăm în cursa de Grianov, acolo cobori, ici altă cursă și așa o să ajungi.

— Ai grijă, însă, să n-ai de-a face cu uncheșii în toată firea și mai ales cu mîtușile, îl sfătuieste cel mai tînăr dintre ei. Dacă ai nevoie de ceva, caută-i pe cei de vîrstă noastră, că ceilalți sînt în stare să te înhațe.

S-a luminat de ziua. Soarele strălucește în fereastra vagonului.

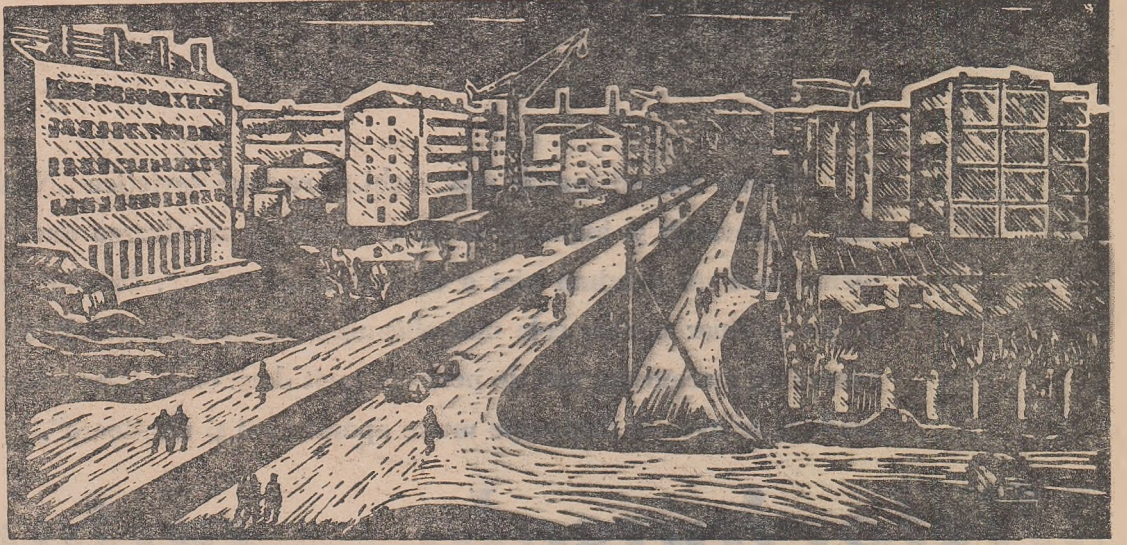
Satul a rămas departe, în urmă.

Maria stă pe bancă, cu chipul întunecat. Sacul cu inscripția „Mă întorc la tata” tremură, scuturat de mișcarea vagonului.

— Trebuie să te întorci, îi spune bătrînica cu ochelari.

— Nu! strigă Maria, scuturînd din cap. Nu, nu mă întorc nici moartă! O să se mai gîndească, o să se plictisească și pînă la urmă o să se întoarcă la mama. Feciorașul meu, Leonecika...

Vera Panova

O. Selepughin :

Strada Păcii (linogravură)

Desenele lui Pușkin

Autorul lui „Evgheii Oneghin” desenator? Arhivele institutelor de literatură răs-pund afirmativ la această întrebare și încă cu multe amănunte, din care spicuiem aici câteva.

Autoportret

Cele mai reușite desene ale lui Pușkin sînt portrete iar printre ele se remarcă mai ales autoportretele, din care s-au păstrat mai bine de cincizeci. Unele din ele sînt mai expresive și cu o valoare de cunoaștere superioară portretelor scriitorului făcute de pictori cunoscuți ai vremii, ca Kiprenski și Tropinin.

Grafica lui Pușkin cuprinde sute de portrete. Poetul s-a aplecat asupra figurilor unor iluștri înaintași, ca Dante, Voltaire, Byron, Mirabeau etc. dar a insistat în mod special asupra unora dintre contemporanii săi: Karamzin, Baratiniski, Griboedov, Gogol etc. Din galeria decembriștilor se remarcă portretele lui Rileev, Pestel, Orlov, Raevski etc. În șirul portretelor feminine: Maria Raevskaia, Ekaterina Orlova, grecoaică Calipso Polihroni, Vorontova, Olenina și legodnica poetului — Gonciarova.

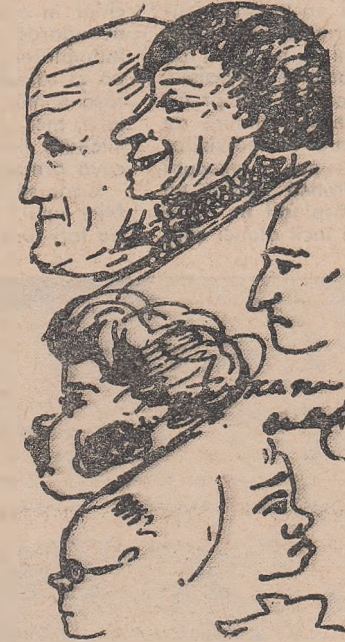
Legenda unor portrete ne

introduce nemijlocit în laboratorul de creație al poetului, explicînd influențe și motive din opera sa. Astfel, figura lui Denis Davidov, binecunoscutul conducător de partizani din anul 1812, prezentă printre portretele desenate de Pușkin, are o semnificație deosebită pentru activitatea lui literară. Denis Davidov n-a fost numai un strălucit combatant în războiul din 1812, participant la alte opt conflicte armate, ci și un poet cu faimă în epoca sa. Poezia lui Davidov l-a influențat într-un anumit sens pe Pușkin. Acesta din urmă, întrebă fi-

fluențat nici de unul nici de altul”, a răspuns: „O datorez lui Denis Davidov, care m-a făcut să simt încă de pe băncile liceului capacitatea de a fi original”.

Este cunoscută influența pe care Arina Rodionova, doica poetului, a exercitat-o asupra sa, cu basmele și cîntecele ei de leagăn. Pușkin s-a simțit toată viața legat de Arina Rodionova, căreia i-a consacrat multe versuri. Se pare că figura ei a fost zăgrăvită de poet în capitolul trei din „Evgheii Oneghin”. Este capitolul unde înțîlnim personajul Filipovnei, care aminteste foarte bine de Arina Rodionova.

Un alt desen al lui Pușkin, de o mare vigoare expresivă, datează din perioada cînd poetul lucra la „Oaspetele de piatră”. Piesa face parte din ciclul „micile tragedii” și una din paginile manuscrisului ci cuprinde desenul „Duel cu floreta”.

În centru Denis Davidov

ind „De ce n-a căzut sub influența lui Jukovski și Batișkov și chiar de la primele sale încercări nu s-a vădit in-

„Duel cu floreta”

După cum se știe, Pușkin n-a desenat niciodată după natură. De aceea, portretele lui n-au amănunte dar posedă o mare forță de caracterizare datorită conciziunii lor.

VI. E.

LECTURI

Dacă este adevărat că fiecare scriitor impune să fie citit altfel, atunci un volum colectiv cum este recenta culegere de povestiri „Cînd sîntem împreună” * ar trebui să prilejuiască tot atîtea lecturi citi autori grupează în cuprinsul său.

Citirea nuvelei lui V. Maximov, „Omul nu moare niciodată”, devine repede trăire intensă, alături de autor, a unei experiențe de viață puțin obișnuită. Vagabonzi, firi recalitrante, hoți, sînt aduși în scenă cu o preocupare pentru adevăr care amintește buna tradiție gorkiană. În alte condiții istorice decît cele înfățișate de Gorki, tînărul prozator descrie unele procese de degradare umană. Fără a îndulci cu nimic situațiile, Maximov se fixează asupra unei restructurări morale, unei regăsiri a umanității proprii. Eroul, ajuns în preajma prăbușirii definitive, se „salvează” după ce îi este dat să înțeleagă că tocmai ceea ce el disprețuia sau ignora — iubirea, cîntea în relații, dăruirea dezinteresată — fac frumusețea și prețul omului. Se produce o răsturnare, echivalentă de fapt cu aflarea echilibrului normal. Totul are loc într-un interval scurt

* „Cînd sîntem împreună” — Editura pentru literatură universală, 1964.

dar prin siguranța cu care autorul atenează planurile, implicînd în desfășurarea prezentului o memorie prodigioasă, întregul proces apare într-o perspectivă adîncă, tulburătoare. Scrisă la persoana întîi, cu un fel de a relata lucrurile direct, evitînd efectele literare, cu suspensii temporare urmînd fluidul psihologic, nuvela lui Maximov intră în circuitul prozei moderne.

Aspectul comunicării unei experiențe nemijlocite îl are și nuvela „Năvalnica” de K. Kudievski, de asemenea, concepută ca o relatare a eroului însuși. De astă dată lectura se colorează poetic. Este o istorie cum în viață se vor fi petrecut multe, oriunde și oricînd, din care s-a născut însă un sentiment ce însoțește definitiv existența unui om. Nu povestea de iubire din această nuvelă îi face farmecul, ci autentică nostalgie lăsată pentru totdeauna în suferințele îndrăgostiților de al-tădată. Recompunerea faptelor în sine îl interesează pe autor numai în măsura în care întrețin și restituiesc vibrația sufletească inițială. În această impletire, de material și inefabil se verifică înzestrarea unui scriitor adevărat. Remarcabil este calmul cu care eroul-povestitor își scrutează adîncimile, prelungind lucid clipele

de reverie. Tema ratării în dragoste nu-i decît o reminiscență romantică dar tratarea ei, într-o manieră de clar-obscure, cu asociații simbolice, într-o permanentă stare de veghe, aparține cu totul epocii literare actuale.

Nici prin observație, nici prin poezie nu se distinge Victor Konefki dar lectura nuvelei sale „Iarși despre război” produce impresia unui desen psihologic fin și trădează un autor atent la reverberațiile lăuntrice ale faptelor. Întîmplările sînt reduse la minimum, accentul căzînd pe semnificațiile multiple desprins din reacțiile eroilor față de un eveniment-cheie. În această nuvelă, ca și în cele precedente, sub aparențe anodine sînt puse în mișcare coarde adînci ale sufletului omenesc. Momentul decisiv în „Iarși despre război” este o clipă de relaxare, aproape o glumă, care produce însă un asemenea șoc, angajează într-atîta destinul eroilor, încît, dintr-odată, par a se clarifica înseși proporțiile dezastrului implicat în ceea ce înseamnă cu adevărat războiul. Dacă situația stupidă care îi îndepărtează, cel puțin momentan, pe cei doi soți lasă urme atît de grave în inimile lor, faptul nu este fără legătură cu lungul șir de amărăciuni, așteptări neimplinite, deziluzii, durități și

absențe cu care tocmai războiul le-a înecat sufletele. Satisfacția cititorului vine tocmai de acolo că este lăsat să lege sigur firele, să urmărească relațiile în perspectiva lor, să mediteze pe cont propriu.

În fine, ar mai fi de semnalat nuvela care împrumută titlul său întregului volum. Autorul, L. Iușcenko, se dovedește înclinat către situații eroice, dozează bine efectele în vederea întreținerii nervului dramatic. „Aventura” prin taiga a eroilor săi este descrisă palpitant, însă prea ostentativ sînt marcate intențiile caracterologice. Toată intriga amoroasă se lămu-rește mult înainte de consumarea faptelor.

În volum se înțîlnesc și unii prozatori care se bucură de o largă apreciere, cum ar fi Kazakievici sau Aitmatov. Din păcate, editura nu i-a servit incluzîndu-i cu bucăți modeste, nereprezentative. În genere, asemenea volume impun o altă criteriu mai judicioasă, după criteriile compatibilității cu exigențele artistice ale publicului nostru. S-ar fi putut selecta lucrări de Axionov, Kazakov, Tendriakov, Baklanov, care să răspundă acestor exigențe.

Geo Șerban

glasul ne cu vi

Citeam într-un număr mai vechi al revistei sovietice „Nauka i jizn“ : „Savanții și inginerii se zbat uneori cu rezolvarea unor probleme care nu prezintă nici o dificultate pentru... broaște, pești, păsări și chiar pentru cele mai obișnuite insecte. Animalele dispun adesea de mecanisme atât de perfecte încât dacă omul le-ar putea reproduce ar avea la dispoziție multe aparate noi și uimitoare“.

Misterioasele „patente“ ale naturii

Intre problemele lipsite deocamdată de răspuns revista amintea și de neștiutul mijloc de comunicare pe care îl folosesc unii pești tropicali, mijloc care face ca fiecare pește din banc să cotească în același timp cu ceilalți și exact în aceeași direcție. Oamenii de știință n-au reușit încă să descopere „mecanismul“ care îi dirijează alcătuirea și funcționarea. Cînd vor ajunge să dezlege aceste „taine ale naturii“ le va fi mai ușor să le reproducă spre binele omenirii, așa cum au „împrumutat“ și pînă acum multe „invenții“ din lumea și viața animalelor și a plantelor.

Observatori atenți ai animalelor își pun deseori întrebări pe care sînt nevoiți să le lase fără răspuns, chiar și după ce au cercetat scrierile oamenilor de știință competenți. Fenomenul migrației păsărilor, studiat de veacuri de alții savanți, mai are destule „taine“ și tocmai în problemele fundamentale, cum sînt nașterea impulsului de migrație, sursa fiziologică a energiei lor, mecanismul orientării și altele. Teorii despre aceste probleme sînt destule dar aflarea adevărului va trebui să mai aștepte.

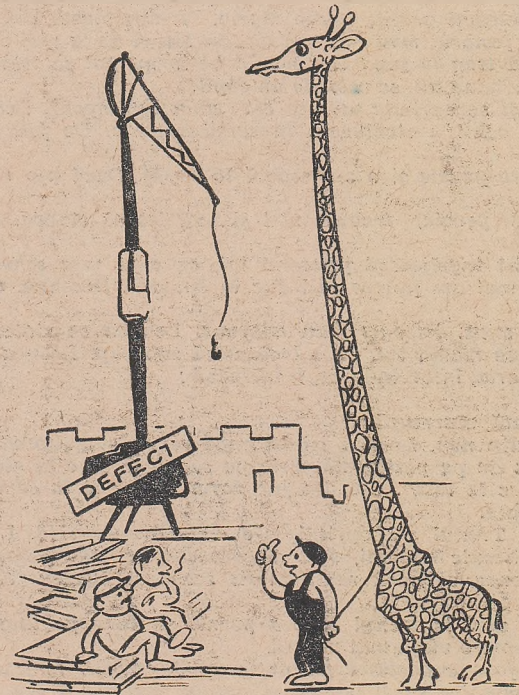
Citind pilda autorului sovietic, ne aducem aminte de problemele pe care le mai ridică biologia unuia dintre peștii care asigură hrana multor milioane de oameni și bunăstarea unor țări întregi. Este vorba de heringi. Deși trăiesc izolați în întinsurile mării nordice, într-o anumită perioadă a anului, ca la o comandă care cuprinde deodată enorma arie de răspîndire a lor, ei se strîng în anume regiuni și pornesc, ca oastea cea mai disciplinată, spre locurile de boiște. Această disciplină, care acționează ca cel mai precis mecanism, provoacă reacții în aceeași frîntură de clipă la numărul neînchipuit de mare al indivizilor care formează bancul. Simultan se supun și execută mișcările de direcție date de o poruncă tainică un număr de indivizi atât de imens și răspîndit pe întinderi atât de mari de kilometri pătrați încît atunci cînd

bucuri de nenumăratele frumuseți ale naturii pe care te-ai învățat să le descoperi. Deodată duci mîna streșină ochilor ca să lămurești ce ar putea oare să fie picla cenușie care face pată în limpezimea cerului, acolo în marginea zării. Poate-i clăbuc de fum, ori arde un stog de fin undeva foarte departe, sau poate se încheagă un nor. Ciudat nor! Are marginile tăiate aspru pe azur, se clatină ușor, întreg, în dreapta, în stînga, se ridică și coboară, se întinde, se adună, se apropie și se întetește, tot mai negriu. N-ai să-l cercetezi multă vreme și „norul“ îți trimite vîiet, apoi îți dai seama cu uimire că e un stol de grauri. Mii, poate zeci de mii, înghesuți unul în altul. Norul vălurește în alergarea lui iute, fără să se spargă, parcă ar fi strîns într-o plasă nevăzută. Ca un vînt de furtună, stîrnit deodată, vijii pe deasupra, ca milioane de licăriri negre tremurî bătăile aripilor; peste miriștea pe care te-ai oprit trece o umbră largă și lungă, îți acopere soarele și în citeva clipe îl redă iarăși. Scade vijiliul, nu mai vezi grauri și licăriri de aripi, e iarăși nor, tot mai cenușiu, pînă cînd abia îl desprînzi deasupra celeilalte părți a orizontului.

E un stol imens de grauri care vine la odihna de noapte în stufăria unui lac încuiat între dealuri, o armată fără număr, înghesuți parcă aripă lîngă aripă, cum nici la un stol de păsări de la noi nu vedem, nici chiar în epoca migrației. Aici nu sînt păsări rare în avangardă și nici nu treneză altele în coadă. Dacă întimplător s-a răzlejit vre-una este doar pentru o clipă și rătăcita se grăbește să se afunde în mulțimea fără număr. Nu vezi nici o ordine în alcătuirea stolului, nici un semn de organizare cuminte: este o încălțitură nemaipomenită, din care totuși se încheagă ceva armonios.

Care să fie oare vîtaful conducător al stolului? Nici unul! Cine a dat porunca mișcării executată de toți fără greș și fulgerător? Nimeni din mulțimea

pierdere. În proporție cu mărimea aparatului său licuriciul produce mai multă lumină decît cel mai puternic dinam pe care îl avem. Ca să o producă nu consumă nici cea mai mică forță calorică, ai putea spune că e o lumină care nu cere energie și cheltuială. Nici analizele chimice, nici cercetările microsco-

Lucrează fără reparații.

Desen de V. Poceciuev

pice sau de altă natură nu i-au descoperit misterul pînă acum. Viermușorul pe care îl ridicăm din iarbă, îl punem în căușul palmei, unde rămîne nemișcat pînă ce îl așezăm iarăși în lumea și în rosturile lui, îl ține încă ascuns.

Față de lumina pe care o dă bietul nostru licurici, aceea pe care o răspîndesc unele rudenii ale lui din America de sud e un adevărat far. Există acolo insecte-licurici la lumina cărora poți să-ți citești noaptea gazeta sau cartea. Pe alții, indigenii îi tin în colivii mici, folosindu-i ca lanterne. Un explorator-naturalist, pe nume A. Hyatt Verill, în drumurile lui prin această jumătate de continent, avea cu el totdeauna o cutiuță în care ținea cîțiva licurici ca noaptea să-și poată consulta ceasornicul fără a mai aprinde chibrituri. Frumusețea din Costa-Rica și din alte țări de pe acolo încolțescă licurici în lanțșoare de aur și îi poartă în păr, pe haine, ca pe niște bijuterii vii ce dau lucriri albe, verzi, galbui, roșii mai frumoase decît nestematele.

Să nu uităm, însă, și de un umil cunoscut al nostru: melcul. Îl știm de cînd eram copii, i-am cîntat cu toții versul care îl face să scoată „coarne de bourel“, l-am făcut să se retragă repede în casa lui purtată în spate, atingîndu-i „coarnele“ cu virful degetului, l-am privit de atîtea ori cum aluneca în înaintarea lui și l-am luat pildă de incetineală. Poate că ne-am întrebat vreodată și noi, cum, prin ce mecanism înaintează melcul? Picioare nu are. Nu are nici încurcatele coaste mobile ale șarpelui și nici nu face acele minunate linii șerpuitoare care îl poartă pe acesta înainte. Nu are nici ancorele de perisori ale rimelor, în care se sprijină aceste animale ca să-și împingă capul înainte și apoi să-și aducă după ele și coada. Nici nu se umflă și nu se desumflă ca amiba, ca să se prelingă încet. Cum înaintează totuși melcul? Alunecă lin, fără nici un efort vizibil, fără nici o mișcare a trupului pe care să o vedem. Dar nu alunecă numai la vale, așa cum se „alunecă“, ci se prelinge și vertical, oblic, oricum. Mulți și-au bătut capul să iscodească mecanismul înaintării melcului, au emis multe teorii, apoi au recunoscut că teoriile lor n-au temeii îndestulătoare. „Nu știm“ — este răspunsul dat pînă acum.

Această „minune“ a mersului melcului va lua o formă și mai pronunțată dacă ne vom da puțină osteneală și vom face un experiment foarte simplu. Construim pe masă o cetate ciudată. Luăm patru șipci de lemn, două lungi de cite un metru, celelalte două, să zicem, de cite o jumătate de metru. Facem din ele un dreptunghi, zidurile „cetății“, așezînd șipcile pe laturile lor mai înguste, ca „zidul“ să fie mai înălțîșor. Jur-împrejur, pe parapetul acestui zid de cetate înfigem una lîngă alta lame de ras uzate, așa ca unul dintre tășuri să fie în sus. În felul acesta se formează o linie de lame-brici, care se înalță neîntreput pe toate patru laturile. Cum poate să evadeze oare un prizonier neînariopat dintr-o cetate atît de strașnică?

Să așezăm în ea o șopîrlă. Va alerga la unul dintre

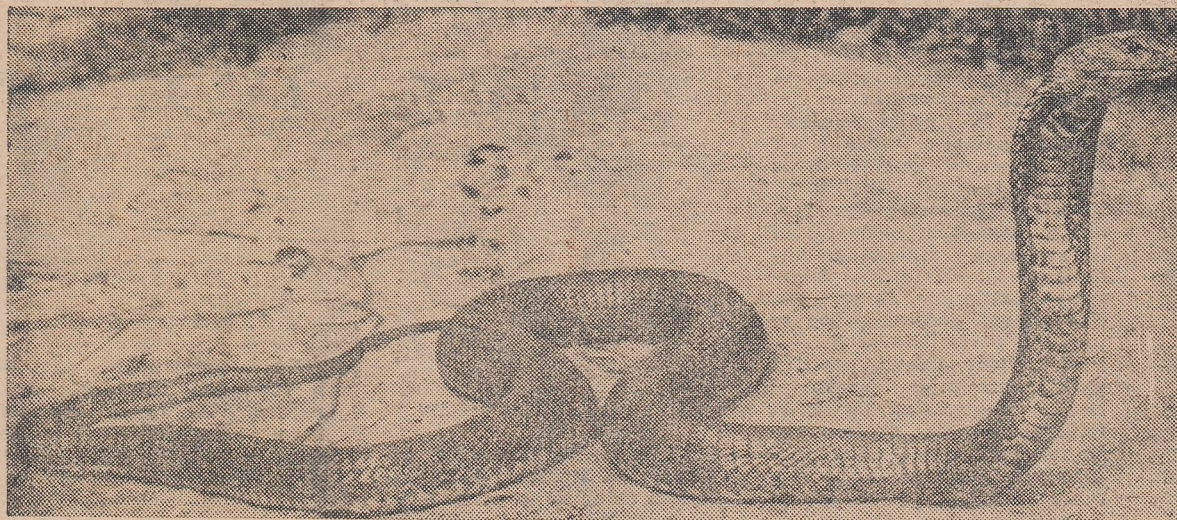
ziduri, se va ridica pipăi tășul care i Va încerca și în a S-așezăm în cetate malele mai măies el va renunța să lămei. Cît va fi v putea să treacă p ios. Și acum să pu zonieri cîțiva melc șipcile-zid, foarte pînă la oțel, pînă liniștit peste el fă fără să li se zdr poate plăcerea să și o va face cu ac

Experiența a fos melor cuțite „micr agere. Rezultatul c chiar s-a plimbat săvîrși, însă, el per Melcul nostru de cînd pe o suprafaț o greutate de nouc pului său iar pe o gă după sine grev Avînd puterea me urca pe o scară v saci cu griu iar ori grămadă de saci Oameni cu răbdar lui normal un melc m) în 16 zile și 14

În sfîrșit, dorim nă“ : aceea în lega unui șarpe ne dă tem și mai impres își scoate șarpele ar vrea să împung în clipă o scoate o retrage, o scoate se apropie de o p man, cu atît aceste au mișcările limbii înlocui într-o anur neavînd organul au tele însă n-au dov limba șerpilor are străine altor anima

Dar chiar și mo e numai în parte două mici găuri. L fluturată de citeva ale înfurcării limbii găurile amintite, b Apoi limba pleacă afară știri, pe car aparatului de recep mit „al lui Jacobso cer? Ce se leagă patul de nervi ai creier?

„Taine și iar to cu vremea, mîntea lor de mister și le binelui umanității.

Cobra la plimbare

se adună culoarea lor se reflectă asupra cerului, făcînd ca norii să strălucească într-un argintiu orbitor iar o vîslă înfiptă în masa de trupuri să rămînă fixată vertical, susținută de îmbulzeală.

Dar nu trebuie să mergem nici în mările tropicale, nici la cele reci ale heringilor ca să vedem un fenomen asemănător, care ne poate uimi. Să rămînem la noi acasă. Cînd vara se înclină înspre toamnă e tocmai epoca în care putem observa acest ciudat fenomen.

Inserarea blîndă te-a ademenit să ieși din strîmtoarea orașului și să hoinărești, făcîndu-te să te

imensă. În întinderea stolului, în vijiliul aripilor nici n-ar putea fi văzut iar glasul lui, de trîmbiță de-ar fi, n-ar putea fi auzit. Îți vine să crezi, dacă aceasta ar fi cu puțință, că stolul însuși are o viață, ia hotărîri și le execută ca o ființă deosebită de indivizii din care e alcătuit. Uimirea celui ce petrece cu ochii un zbor de grauri în stol e îndreptățită și e de ertat neputința lui de a da o explicare celor ce se petrec în văzul lui. Rămîne încă o taină cine și cum ia o hotărîre, prin ce mijloace o trece miilor de indivizi, care o înțeleg imediat și o îndeplinesc.

„Gîndul gînd aduce și ne vin în minte alte fenomene rămase pînă acum nelămurite din viața animalelor.

În nopțile de vară vezi lucind ceva nemișcat în încălțitura ierbii, parcă ar fi un ochi de jăratec. Știi că e licuriciul (*Lampyrus noctiluca*). Cel din iarbă e femeală, ca un vierme, cel pe care îl vezi uneori zburînd e bărbătușul. Dacă ești curios prinzi un asemenea simbur de lumină și constăți că lumina pornește de la capătul abdomenului, unde (vezi ziua) se găsește o mică pată verzuie, palidă.

Ce produce, însă, această lumină, prin ce mecanism o aprinde și o stinge insecta? Este un alt mister pe care nu l-au putut lămuri nenumărații oameni de știință care s-au trudit cu această problemă — entomologi, biologi, chimiști, fizicieni. Au fost emise mai multe teorii: fosforescență, un fel de electricitate, fenomen de radioactivitate... Toate au căzut însă pe rînd iar licuriciul continuă să-și păstreze taina.

Ce rost are însă atîta trudă? Pe lîngă curiozitatea științifică satisfăcută, descoperirea naturii și a modului de funcționare a acestui izvor de lumină ar revoluționa, probabil, întregul sistem de iluminare a orașelor, a caselor, pe care îl avem azi. Ar însemna să putem produce o lumină rece, de o intensitate enormă, cu un minim de putere și cu foarte puțină

Fără cuvinte

Desen de E. Flișak

Răspun „nu“ la trebări. mai întî a vă da autoexa

1. Puteți să rece, o șopîrlă
2. Cunoaște cel puțin zec
3. Vi s-a în de pe stradă cîine vagabo sare rănită?
4. Știți să
5. V-a plă polar“?

Cătoarelelor...

„Și ele mai ascund destule taine...”

Mic dicționar pentru furnici

Studiind deaproape comportările furnicii negre siredelitoare, entomologul sovietic P. I. Marikovski a observat că raporturile dintre membrii familiei de furnici sunt întotdeauna însoțite de „gesturi”, care nu sînt altceva decît semnale purtătoare de informații. Încercînd să traducă semnalele în limbaj omenesc, el a izbutit să descifreze o parte din ele. Să vedem cum.

În primul rînd el a stabilit că fiecare membru al furnicarului are o misiune foarte precisă: furnicile mici, lucrătoare, se îndeltnicesc cu gospodăria, cele

mari, „soldații” cum li se spune, merg la vîntoare, asigură paza „locuinței” și la nevoie tin piept inamicului. În zilele liniștite „soldații” trîndăvesc și sînt foarte indiferenți față de lumea înconjurătoare, inclusiv față de hrană, lucru care influențează favorabil asupra „bugetului” coloniei. O dată cunoscute îndeltnicirile furnicarului, cercetătorul a putut proceda la o studiere atentă a semnalelor care însoțesc diversele activități ale colectivului. Să ne oprim asupra uneia din laturile acestei activități.

Așadar, „soldații” asigură paza

„locuinței”. Orice miros străin îi pune în gardă și știrea despre apropierea primejdiei este transmisă numai de către întregul furnicar. Cum se realizează această comunicare? O furnică-soldat își înalță capul, își desface larg maxilarele și începe să lovească cu ele într-un copac. Dacă pericolul agresivității devine într-adevăr real, furnicarul își adună armatele pregătindu-se de luptă. Furnicile lucrătoare joacă rolul de mobilizație. Ele se reped la „soldații” și încep să-i lovească cu niște mișcări vibratorii scoțîndu-i din starea de apatie de care sînt cuprinși în momentele de acalmie. Drept consecință, în scurt timp întreaga armată se află în stare de alarmă și își tremură capetele în ritm din ce în ce mai accelerat. Un ultim semnal este emis de luptătorii în toiul bătăliei. Este un semnal de îmbărbătare, rezultat dintr-o ciocnire fulgerătoare între abdomenul furnicilor și copaci. Nici după nimicirea inamicului luptătorii nu-și pot reveni multă vreme. Dintr-un exces de vigilență, în locul salutului obișnuit prin împreunarea antenelor ei își adresează reciproc întrebarea: „Cine ești?” exprimată prin sărituri scurte, înainte și înapoi și prin lovituri de maxilare.

Pătrunzînd în taina semnalelor emise de furnici, P. I. Marikovski le-a împărțit în mai multe grupe, după caracterul acțiunii dictate de semnale. Iar din comparația grupelor între ele a rezultat că limbajul furnicilor siredelitoare ar urma o cale comună pentru toate limbajurile gesturilor: de la acțiunea directă la mișcare, care treptat devine convenție, apoi pierde legătura cu acțiunea devenind semnal convențional.

BROSCUTA ARHITECT

Cînd, în septembrie, în Brazilia începe primăvara și la izvoarele Amazoanelor apele năvălesc peste albia fluviului broasțele își construiesc cuiburi. Căci broasțele de prin partea de jos (filomeduze) sînt niște ființe originale. Pentru a-și construi un cuib broasca se urcă într-un copac și își alege o creangă deasupra apei pe o

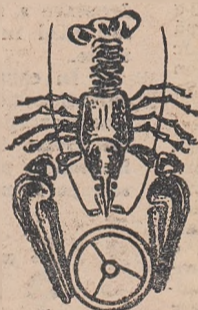
frunză. Apucă cu lăbuțele din spate marginile frunzei și le îndoaie deasupra capului. Apoi își depune icrele. Fiind lipicioase, acestea înclie marginile frunzei. După care broasca părăsește liniștită cuibul. Acesta atîrnă deasupra apei, leșinat de vînt și umezit de ploaie. În el se adună pătura de apă iar cînd mormolecii ies din icre plutesc în acest bazin pînă ce încep să prindă puteri. Apoi ies din „casă” și se aruncă unul după altul în apă.

CEREMONIALUL SERPILOR

S-a observat de mult că cu cît arma folosită de două animale în duelul dintre ele este mai primejdioasă cu atît este mai convențional „duelul” însuși. Așa se întîmplă, de pildă, cu încăierarea dintre doi șerpi cu clopotei pentru terenul de vîntoare. Cînd doi masculi revendică unul și același loc incidentul este rezolvat nu printr-o încăierare ci printr-un „dans de luptă”. Deși șerpii nu sînt prea sensibili la propria lor otrăvă, ar ieși din încăierare atît de mușcați încît aceasta le-ar putea provoca moartea.

Adversarii se apropie cu capetele ridicate și le mișcă unul în fața celuilalt, se îndepărtează, execută apoi o voltă la dreapta și alta la stînga. Se apropie din nou și se tirăsc alături repentină aceleași mișcări de parcă fiecare ar fi oglinda celuilalt. Primul act al dansului durează vreo cinci minute. După o pauză, șerpii se apropie din nou cu capetele înălțate pînă aproape de jumătate de metru. Își împletesc și își desfac gîturile elastice, alunecă alături, se depărtează ca mai apoi să se apropie iar. În dansul lor se simte ritmul. Cînd obosec, șerpii se odihnesc zăcînd unul peste celălalt. Finalul dansului este întotdeauna același. Pe neașteptate, șerpii se încolăcesc. După un minut de încordare unul din ei se aruncă în zbor pe nisip, expunîndu-și burta albă. Învîngătorul își tintuiește adversarul la pămînt, după care se îndepărtează mîndru cu capul ridicat.

BUSOLA RACULUI

Un uimitor organ al echilibrului a fost descoperit la obișnuitul rac de riu. S-a observat că el are o sensibilitate excepțională față de deplasarea în orice direcție. Nu se cunoaște încă precis care este structura organului și cum funcționează el. Dar cînd știința va reuși să dezlege această enigmă, nu se vor putea, oare, construi dispozitive cu ajutorul cărora viitorii cercetători ai măruntaielor pămîntului își vor determina poziția în înaintarea lor spre „centrul Pămîntului”.

RECORDMENA FELINĂ

Se știe că pisicile sînt ființe extrem de statornice. Ele nu-și părăsesc de bună voie casa „natală” iar dacă se întîmplă să fie duse departe, împotriva voinței lor, revin învingînd orice obstacol care le stă în cale. Un original record mondial deține pisica unui anume doctor Martin din S.U.A. Nefiind de acord cu mutarea stăpînului ei din statul Indiana în Pennsylvania, animalul a părăsit noua locuință și într-o bună zi s-a întors „acasă”. În mai puțin de o lună pisica a parcurs 1 120 de kilometri.

Acum cîțiva ani a fost făcută o experiență interesantă. Duse la o depărtare mare de casă, animalele au fost introduse în centrul unui labirint compus dintr-o sumedenie de coloane din material plastic. Colorate în negru, coloanele formau mai multe coridoare semănînd între ele ca două picături de apă. Labirintul avea 24 de ieșiri și ele identice. Cercetătorii voiau să pătrundă în taina instinctului de orientare al pisicilor. Rezultatul experienței a fost de-a dreptul surprinzător. Mai bine de jumătate din animale au părăsit labirintul folosind ieșirea dispusă exact în direcția casei lor, dacă aceasta se afla la o depărtare de cel mult cinci kilometri.

Orientarea animalelor în spațiu presupune un complex de comportări care se realizează datorită activității ceasornicelor biologice intracelulare, reflexelor înnăscute și condiționate. De studiul acestei probleme se ocupă de mult timp un grup de cercetători gruzini, sub îndrumarea directă a academicianului I. S. Beritașvili. La baza cercetărilor lor stă metoda reflexelor condiționate. După repetate experiențe ei au putut stabili că pisicile percep diferențele de altitudine chiar dacă sînt de numai cîteva zeci de centimetri și deosebesc pînă și variațiile în viteza mișcării. Trebuie să spunem, însă, că animalul își pierde puterea de orientare dacă aparatul vestibular, adică urechea interioară — care joacă un rol important în menținerea echilibrului — este lezat.

... dar după ce va... retrace imediat... putea să treacă... unul dintre ani... este obstacole. Și... ce va simți tășul... să, nicicum nu va puțin înalt însă tășul lagăr de prile, vor ajunge la prelinge pînă sus, a și... vor aluneca ezitare și, evident, Vreunul va avea a lungul tășurilor garanță.

...indu-se în locul la... ai ascuțite și mai Melcul a trecut sau ușului. Cum poate ta?

...un bun atlet. Alunecus, el poate ridica decît greutatea trunchiului poate să tragemelci mari cît el. de 80 kg ar putea

...în spate vreo opt... a trage după sine o greutate de 4 000 kg. ... mergînd în pasul... rcurge o milă (1 609

...n și de o altă „tai-șerpilor. Aproximarea... ngul spatelui și sin-... ați cînd vedem cum... și înfurcătă. Parcă... a sperie: din clipă... o flutură prin aer, ... e mai agitat, fie că... are în față un duș-... ai rezezite. Ce rost... a limba șerpilor ar... imbul auzului, șerpii... urechile. Experimen-... Mai probabil e că... ple, servește simțuri

...are a limbii șerpilor... cerul gurii șerpii au... a afară din gură, e... să, cele două virfuri... mediat în cele două... cu capete de nervi... ueagă din aerul de... și să le transmită... bul gurii, aparat nu-... limba cînd flutură în... să fie depozitat pe... e acolo să treacă la

...pe însă îndoială că, ... dezbrăca din haina... le din ele în slujba

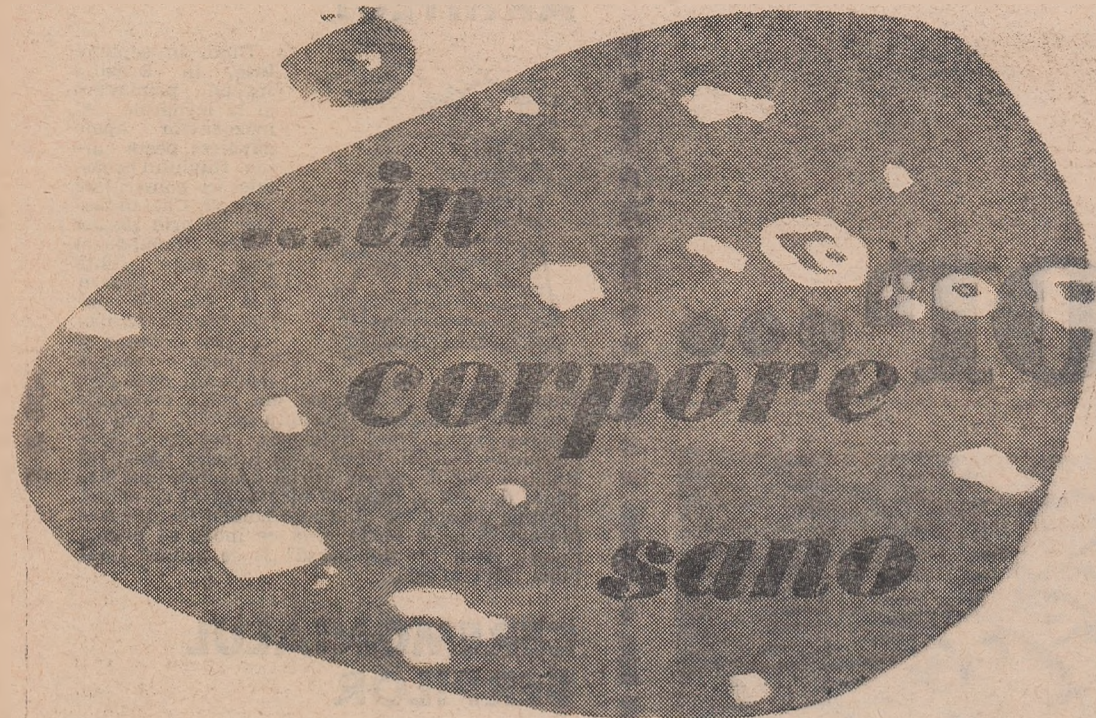
Ionel Pop

BIȚI ANIMALELE?

6. Vă îngrijiți singuri animalele?
7. Vă este teamă de păianjeni?
8. Vă plac luptele de tauri?
9. Știți să mulgeți o vacă?
10. Dacă în timp ce vă plimbați prin pădure auziți un zgomot oarecare, vă urmați calea fără a încerca să aflați de unde provine?
11. Considerați profesia de medic veterinar o ocupație bună?
12. Vă place să vînați păsări sau neverițe?
13. Socotiți că pisicile nu trebuie hrănite întrucît își agonisesc și singure hrana?

14. Cunoașteți adresa policlinicii veterinare?
15. Vă repugnă mirosul de grajd?

După ce ați răspuns la toate întrebările procedați la „prelucrarea datelor”. Puneți cite un punct în dreptul întrebărilor 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 14, dacă răspunsul dat este pozitiv. În dreptul întrebărilor 7, 8, 10, 12, 13, 15 puneți punct în cazul cînd răspunsul dat este negativ. Faceți totalul punctelor, după care căutați răspunsul în pag. 12.

Esculap răspunde...

UN STUDENT-București; Tratatul hormonal în hiposomii și hipotrofiile staturale este cu atât mai eficace cu cât este făcut mai precoce. În general, cele mai bune rezultate se obțin înainte de pubertate, când prin activitatea hormonilor sexuali se produce o „închidere” a cartilajelor de creștere. Totuși, puteți încerca, consultând medicul endocrinolog al policlinicii de care aparțineți, care va stabili oportunitatea tratamentului.

ȘTEFĂNESCU-LUNCA-CAMELIA-Babadag: Majoritatea neajunsurilor pe care le descrieți pot fi datorite mătreții împotriva căreia trebuie în orice caz să luptați. O **loțiune contra mătreții** foarte bună este următoarea: Rp. Tinctură de cantaridă 3,50 g + Tinctură de China 7,50 g + Pilocarpină clorhidrică 0,24 g + Glicerină 28 g + Clorhidrat 3,6 g + Alcool diluat 70° pînă la 450 cm³. D.S. ext. Se aplică zilnic, frecînd pielea capului cu un tampon de vată imbibat cu această soluție. Periodic puteți folosi apoi, alternativ, următoarea apă contra mătreții: Rp. Sulf coloidal 1,25 g + Rezorcină 2 g + Glicerină 4 g + Borax 2,50 g + apă de roze 90 g. D.S. ext. Se aplică zilnic frecînd pielea capului cu un tampon de vată imbibat în acest preparat. Se agită înainte de întrebuințare.

GÎRLEA IOACHIM — Copșa Mică: Tulburările nervoase de care suferă prietena dv. ar putea fi într-adevăr datorite unei insuficiențe hepatice sau, poate, unei verminozes intestinale (mai ales giardioza). Prin urmare, o sfătuim să-și facă probele de laborator pentru ficat și unul sau mai multe examene coprologice. Dacă ipoteza noastră nu se confirmă este necesar un examen neuropsihic făcut de un medic specialist. Prin corespondență noi nu vă putem recomanda decât sedative uzuale, de pildă: Bromoval, Bromosedin, Extraveral (comprimate) sau Pasinal (sirop)

MIA — CRAIOVA: a) Hotărît lucru, căsătoria este și un excelent... medicament, cu condiția ca între cei doi tovarășii de viață să existe — cum spune Goethe — „afinități electice”. Vă înțelegem frământările de conștiință dar — credeți-ne — nu sînt justificate. b) „Răul” de care vă plîngeți nu sînt decît obișnuitele tulburări de climatierium. O activitate fizică sau intelectuală rațională, un regim de odihnă de 6-7 ore pe zi respectat cu strictețe, plimbări în aer curat, alimentație echilibrată, gimnastică zilnică + un tratament hormonal (Ginosedol, Testosteron, Lutesan, Progesteron) sub control medical vor face ca această inevitabilă perioadă fiziologică să se desfășoare fără tulburări.

NAUM MIHAI — Brașov: În legătură cu tehnica hipnozei vă recomandăm să consultați manualul de psihiastric al lui V. A. Ghiljarovski, apărut și în limba română în „Editura Medicală” (1956), capitolul „Aplicarea psihoterapiei în psihiastric” pg. 453-462. Lucrarea poate fi găsită la o bibliotecă medicală sau, eventual, o bibliotecă de stat din orașul dv.

IONESCU T. — Piatra Neamț: Ne bucurăm de aprecierile dv. și sperăm că sfaturile publicate în pagina medicală a revistei noastre vă vor fi și pe viitor de folos.

Este necesar să consultați un medic specialist pentru un examen al prostatei. Ca tratament adjuvant vă recomandăm: exerciții fizice, hidroterapie (dușuri cu jet puternic), masaj. Medicatie internă: vitamina E, injecții cu stricină. O formulă eficace este următoarea: Rp. T-ra de Kola 15 g + T-ra de nuca vomica 10 g, D.S. int. 15-20 picături X 3 pe zi. La masa de seară veți lua două granule de clorhidrat de iohimbina a 5 mg.

Originea termenului „toxic”

Cuvîntul toxic derivă de la grecescul toxicon = otravă, care la rîndul lui derivă de la toxon = arc și se referă la săgețile otrăvite ale oamenilor primitivi aruncate cu ajutorul arcului. După cît se pare, cuvintele toxicon și toxon au la origine cuvîntul egiptean tako, care înseamnă distrugere, prăpăd, moarte. De aci accepțiunea medicală a cuvîntului toxic pentru otrăvitor.

Ce trebuie să faceți în caz de

FRACTURI

1. Imobilizați membrul fracturat pe o suprafață tare (scindură sau carton gros) și fixați-l de această suprafață cu batiste, feși etc. fără a strînge însă legăturile prea tare.

2. În cazul cînd nu aveți la îndemînă atele improvizate suspenziți membrul (de exemplu cu o eșarfă în jurul gîtului pentru membrul superior).

3. Nu executați nici un fel de manevră de îndreptare a segmentelor fracturate, deoarece puteți răni în felul acesta vase sanguine importante.

4. În cazul fracturilor de coloană vertebrală, culcați accidentatul cu fața în jos pe o targă și transportați-l astfel fără a fi zdruncinat. Se pot improvisa țîrgi din scinduri, ramuri de copac împletite, pinze de cort sau chiar din pardesie sau paltoane încheiate, prin minciile cărora se

trec două scinduri, țevi sau ramuri groase de copac.

5. În cazul unor fracturi ale membrului inferior, puteți folosi aceleași țîrgi sau scaunelul format prin încrucișarea minilor a două persoane.

6. Transportați accidentatul în mai puțin de șase ore la un spital unde i se poate da o asistență medicală calificată.

7. Și o ultimă recomandare: nu supuneți fracturatul la manevre inutile, nu încercați să-l deplasați, pentru a nu-i accentua durerea. Dacă nu sînt asociate și leziuni abdominale, medicul (dar numai medicul!) va putea administra o injecție de morfină, cu scopul de a calma durerea.

Dr. V. Zaharov

Dr. R. E. Irinov

ȘTIAȚI CĂ...

...corpul omenesc pierde și cîștigă zilnic circa 2,5 litri de apă? 1500 ml apă se pierd prin urină, 550 ml prin cele peste două milioane de glande sudoripare ale pielii, 350 ml apă prin respirație și 150 ml prin scaun. Se cîștigă în schimb 1000 ml prin băuturi, încă 1000 ml prin apa conținută în celelalte alimente (chiar și în făină) și 500 ml în urma arderilor din organism.

...un om cu o activitate fizică obișnuită consumă zilnic o cantitate de căldură aproximativ egală cu 3000 de calorii?

...globulul roșu (sau hematia) trăiește în sînge aproximativ 120 de zile?

...cel mai lat os al corpului omenesc este coxalul (osul bazinului), cel mai lung femurul și cel mai mic — osul lenticular din urechea internă?

...sîngele circulă în aortă, vasul cel mai mare al organismului omenesc, cu o viteză de 0,25—0,30 m pe secundă?

...prin rinichi trec zilnic circa 1700 litri de sînge și 180 litri de urină, din care însă numai 1—1,5 litri sînt eliminați, restul de lichid fiind recuperat împreună cu o serie de substanțe necesare organismului?

...în condiții normale un adult consumă aproximativ 300 cmc de oxigen pe minut, ceea ce reprezintă în 24 de ore 12 litri. Această cantitate este luată prin respirație din aerul atmosferic, în care oxigenul se găsește amestecat cu alte gaze (azot, bioxid de carbon ș.a.)

...în mod normal, în cursul unei respirații pătrunde în aparatul respirator aproximativ 1/2 litru de aer și se elimină cam aceeași cantitate? Ținînd seama că o persoană adultă în stare de sănătate respiră de 16 ori pe minut, se poate calcula că în rîstimpul a 24 ore sînt purtați prin plămîni circa 12000 litri de aer.

...cuvîntul „seringă” provine de la medicul francez Seringue, inventatorul seringii primitive iar cuvîntul „prișniț” de la medicul vienez dr. Priesnitz?

...fluxul unui cîmp magnetic îndreptat asupra inimii și reglat cu o mare precizie, cu ajutorul unui aparat numit cardiotron, poate regla procesele biochimice de la nivelul fibrei musculare cardiace? Metabolismul tulburat în angina pectorală a putut fi astfel influențat pozitiv.

Un aliment de bază — LAPTELE

Laptele constituie unul din principalele alimente ale omului, fiind un prototip clasic de „aliment complet”, deoarece conține, în proporții potrivite pentru a servi nutriției, cele cinci principii alimentare. Ele intră în compoziția laptei de vacă cu următoarele procente medii: apă 87,17%, substanțe minerale (săruri) 0,17%, corpi grași 3,69%, hidrați de carbon 4,88% și substanțe proteice 3,55%. Ca valoare nutritivă, un litru de lapte produce 675 de calorii.

Trebuie știut că laptele este un aliment ușor alterabil, el constituind un bun mediu de cultură pentru bacterii (după 24 ore laptele cel mai „pur” conține 50.000 germeni pe cm³). Pentru a-l conserva mai bine și pentru a distruge acești microbi, laptele se pasteurizează ori se fierbe. În cursul pasteurizării laptele se încălzește la 65—70° timp de 2—5 minute. Bacilii lactici sînt astfel distruși dar persistă în schimb alți microbi, astfel încît laptele pasteurizat nu poate fi conservat decît un timp limitat. De aceea gospodinele trebuie să fiarbă laptele pînă dă în clocot, spre a împiedica dezvoltarea bacteriilor.

Astfel „sterilizat” laptele este un aliment nutritiv de prim ordin, care se digerează și se asimilează foarte ușor. Digestia e și mai rapidă dacă, înainte de a fi bătut, laptele se amestecă cu o băutură care îi modifică puțin structura. Ceaiul, cafeaua de malț, zeama de fructe foarte

dulce și bogată în acizi organici, apele minerale determină o „coagulare fină” a laptei în stomac, grație căreia alimentul e suportat chiar de indivizii care nu-l pot consuma pur. Sensibilitatea specială pentru lapte, care nu este rară la adult, poate dispărea sub influența unei obișnuiri treptate, sistematice sau a unor combinații de felul celor menționate.

Laptele determină o stimulare deosebit de energică a unor secreții digestive (în mod special a secreției pancreatice), inhibă procesele de putrefacție intestinală, dezintoxică organismul și, prin asimilarea sa excelentă, furnizează organismului „cărămizi de construcție”.

În multe boli ale tubului digestiv (ulcer gastroduodenal etc.), în afecțiuni ale rinichiului, plămînilui, inimii, în toate bolile cu cît de puțină febră, „regimul de lapte” a fost și mai este încă prescris cu o deosebită utilitate.

Laptele și brinzeturile, reprezentînd cea mai importantă sursă de calciu, se impun în alimentația omului prin acțiunea lor mineralizantă pentru copii și antidecalcifiantă pentru adulți. Prin bogăția lor în substanțe cu rol plastic și în „trofine”, laptele și brînză sînt alimente deosebit de indicate pentru dezvoltarea organismului.

Laptele și brînză măresc rezistența organismului față de „agresiunile” mediului înconjurător și ridică nivelul de sănătate al populației. Studii epidemiologice au arătat că bolile infecțioase în general și tuberculoza în special apar mai frecvent în colectivitățile neconsumatoare de lapte.

Prin îmbunătățirea stării de nutriție și mărirea rezistenței organismului la îmbolnăvire, se poate spune că laptele și derivatele lactate prelungesc viața. Mecinikov considera că acest fapt se datorește bacteriilor lactice. În cercetări experimentale s-a demonstrat (pe 80 de generații de șobolani) că regimul lactat mărește cu 10% durata medie a vieții animalelor.

Iată suficiente motive pentru a introduce la loc de cinste în meniul nostru laptele, acest prim aliment cu care fiecare din noi a făcut cunoștință la naștere și care ne poate fi un „prietен” prețios pînă la adînci bătrîneți.

Folosind zilnic — dimineața și seara — pastele de dinți spumoase, vă asigurați igiena gurii, preveniți formarea cariilor și depunerea pietrei pe dinți

Pasta de dinți „MĂRGĂRITAR”
Conține săruri de fluor și alantoină — în asocieră cu alte substanțe — combatte gingivitele și inflamările din cavitatea bucală.

Pasta de dinți „DIADENT”
Prin substanțele pe care le conține — azulena, etc. — previne formarea cariilor dentare.

Pasta de dinți „DOINA”
Curăță și albește dinții. Împiedică depunerea pietrei pe dinți.

Pasta de dinți „PRIMĂVARA”
Are acțiune dezinfecțiantă și răcoritoare. Albește și întregine dinții sănătoși.

PASTĂ DE DINȚI

FILMUL

UN TALENT ORIGINAL

Cine a văzut „Vii și morți“ a reținut fără îndoială figura generalului Serpilin care ne cucerește treptat-treptat prin încrederea lui luminoasă în oameni, în adevăr și dreptate. În interpretarea actorului Anatoli Papanov, generalul Serpilin este ostaș și intelectual în cel mai bun sens al cuvântului, un comandant înțelept și hotărât din școala leninistă.

Critica a subliniat remarcabila performanță a lui Anatoli Papanov, actor care ne obișnuise cu

Generalul Serpilin — un nou moment de cotitură în creația lui Anatoli Papanov

un alt gen de roluri. De altfel, alegerea lui pentru rolul Serpilin a părut un paradox. Pe scena Teatrului de Satiră din Moscova, ca și pe ecran, talentul satiric al lui Papanov a lovit fără milă în demagogi, burocrati, hrăpăreți, în lași și slugarnici, în meschini. Și pe neașteptate — generalul Serpilin!

Acum cîva timp a rulat la noi frumosul film al lui Mihail Kalik, „Omul merge după soare“. Într-unul din episoadele lui facem cunoștință cu responsabilul parcului, un tip de desăvîrșit cretin și demagog. Papanov, căci el este interpretul rolului respectiv, își conturează personajul din câteva linii, dar cu o mare grijă pentru cel mai mic detaliu. Amintiți-vă de servieta nouă-nouă a responsabilului, de pălăria care îi stă pe cap ca o plăcintă, de gesturile dezlinate și de tonul inimitabil cu care rostește bombastica frază: „Oamenii muncii au nevoie de trandafiri și crizanteme, nu de culturi tehnice“, frază care eondamnă la moarte simbolică floare a soarelui.

L-am întilnit apoi pe Papanov în două producții mai recente. Akim Sevastianov, hoțul și demagogul din „Primul reportaj“, și degeneratul părinte, model de egoism feroce și irres-

ponsabilitate, care își lasă copiii în voia soartei, din „Rude de singe“.

Papanov își stăpînește cu autoritate rolurile. Fantezia lui creatoare, originalitatea soluțiilor și detaliilor pe care le găsește sînt pentru regizori un ajutor de preț. De pildă, pentru rolul Akim Sevastianov din „Primul reportaj“, a „încercat“ cîteva intonații pînă a găsit-o pe singura justă. Akim, o lichea, un hrăpăreț, prost și șmecher în același timp este oricînd gata să abată asupra interlocutorului o tiradă demagogică. Și rostește cuvintele tărăgănat, ca și cum s-ar ascunde după ele.

În activitatea lui, Papanov a creat atîtea personaje negative încît repetarea părea inevitabilă. Și totuși nimeni n-ar putea indica două tipuri pentru care actorul să fi recurs la aceleași mijloace de exprimare. Pentru fiecare găsește trăsături noi, nuanțe noi.

Pe scena Teatrului de Satiră Anatoli Papanov a interpretat peste cincizeci de roluri. Lista personajelor create pe ecran se îmbogățește și ea. În momentul de față, Papanov pregătește simultan două roluri „pozitive“: unul pe scenă (în piesa „În stepele Ucrainei“) și unul pe ecran (în filmul „Moscoviții“). Dar mai cu seamă așteaptă noua lui întîlnire cu generalul Serpilin, care se va produce în filmul „Oamenii nu se nasc soldați“, după cartea lui Konstantin Simonov, o continuare a romanului „Vii și morți“.

Există interpreți ale căror nume ne rămîn necunoscute, deși îi vedem pe ecran cu grima și costumele eroilor lui Cerkasov, Glebov, Kriucikov, Ribnikov și alții. Ei se străpung cu lăncile, sar în prăpastii, boxează pe ring, cad în apă de pe bordul navelor incendiate, ard în turelele tancurilor. Curajul și antrenamentul, agilitatea și singele rece, îi ajută să iasă, în sensul cel mai propriu, nevătămați din apă și din foc.

Nu-i ușor să fii actor pentru trucaje. Cu mulți ani în urmă, la studioul „Mosfilm“ a luat ființă o grupă specială sub conducerea lui Gleb Rojdestvenski. Cine voia să intre în grupă trebuia să călărească la perfecție, să sară de la o înălțime de cinci metri, să minuiască spada cu virtuozitate. Din cinci sute de candidați originalul și ultradificilul examen a fost trecut doar de patruzeci. Serghei Eisenstein și Gleb Rojdestvenski i-au ales atunci pe K. Starostin, N. Aparin, F. Fesenko, B. Trofimov, V. Lebedev, A. Burdin, P. Muhin.

Acești oameni curajoși au primit „botezul focului“ în... apa ca gheața a unui lac de lângă Moscova, în timpul turnării filmului „Alexandr Nevski“.

Jucînd rolul unui soldat ture în filmul „Skanderbeg“, B. Lebedev a ars de-adevăratalea (într-un costum de azbest), cînd „turcii“ l-au uns cu smoală încinsă iar în „Povestea anilor inflăcăriți“ s-a „îneecat“ la forța-

Cel mai tînăr studio

Există la Moscova un studio care va împlini curînd șase ani. Poartă un nume care intrigă puțin: „MISIS-FILM“. Nu-i vorba însă de nici o miss, ci doar de inițialele unui institut de învățămînt superior și anume Institutul de oțel și aliaje din Moscova.

Totul a început în 1958. Cîțiva profesori și studenți ai Institutului, pasionați de arta filmului, s-au adunat la o discuție creatoare, au fumat și au băut cafele pînă au amețit și au hotărît pînă la urmă să... ecranizeze romanul lui Graham Greene „Un american liniștit“. Bineînțeles, n-au făcut nimic.

Dar dorința a rămas. Doi ani de studiu intens, cîteva jurnale filmate, multă lectură, experiențe bune și rele și, în sfîrșit, în 1961 filmul „MIS“, care a obținut două premii. Succesul le-a dat aripi tinerilor cineaști amatori. A urmat studiul cinematografic „Gamma“ care le-a adus și recunoașterea confruntărilor internaționale.

Însă greutățile abia începeau, mai multe decît își închipuiau „laureații“: de exemplu, cum să prevadă că soțiile lor vor deveni geloase pentru că soții stăteau mult mai mult la studio decît acasă?!

Schema organizatorică a studioului e simplă și complicată în același timp. Admiterile se fac fără nici un fel de burocrăție dar în virtutea unui principiu necruțător: „În studio lucrează nu numai cine vrea, ci și cine poate“.

Conducătorul artistic al acestui studio de amatori este Iuri Rešetnikov, fost student și actualmente profesor la Institut. Programul lui este foarte încărcat: ziua lecții cu studenții (după ce în prealabil s-a pregătit pentru ele), iar seara studioul.

Iuri este autoritatea supremă a tînărului colectiv — nu numai în materie de teorie și practică a filmului. Excelent organizator, pedagog plin de tact și răbdare, el este și un foarte bun tovarăș. Iuri frecventează acum cursurile superioare de regie.

Ce nu știu spectatorii

Maestrii trucajelor

rea Niprului: o „explozie“ i-a răsturnat barca...

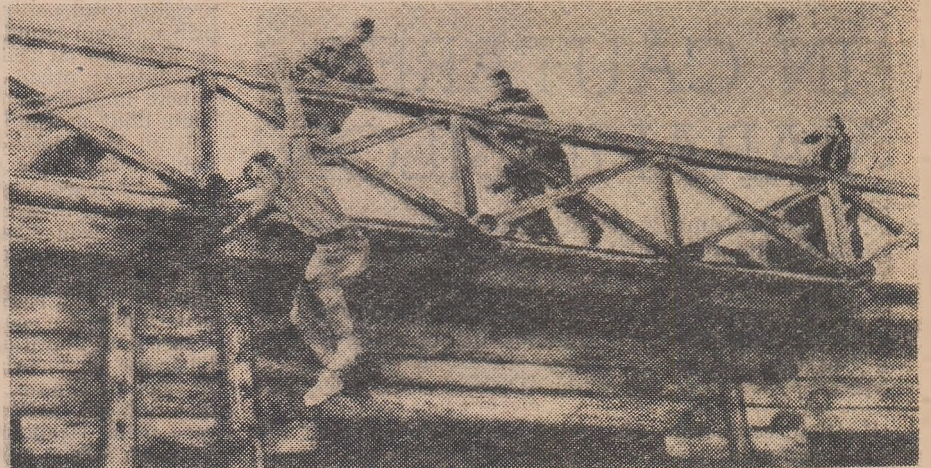
Pentru filmul „Alexandr Nevski“ actorii din grupa lui Rojdestvenski s-au inițiat atît de bine în tainele dificile ale marinăriei încît nimeni n-ar fi bănuțat că nu sînt marinari adevărați. Cînd navele au trecut la abordaj și mateloții ruși au sărit pe punțile incendiate ale vaselor dușmane, unde s-a încins o luptă pe viață și pe moarte, actorii au trebuit să dea dovadă de multă stăpînire și atenție: cea mai mică imprudență putea să provoace accidente mortale.

Uneori G. Rojdestvenski propunea regizorului micile sale studii. Iată de exemplu un episod, tot din „Alexandr Nevski“. Marinarul Koșka rămîne singur, fără armă, față în față cu un dușman. Dar ingeniosul marinar nu se

liștii militari au fost încințați de scena de luptă din „Casa lui Pavlov“, jucată de G. Rojdestvenski, N. Aparin, F. Fesenko, B. Trofimov, V. Lebedev. Ei au arătat cum se aruncă ostașii sovietici de sus, printr-o spîrtură a dușmelui, drept în capul fasciștilor, cum dușmanul e zvirlit pe fereastră de la etajul III (bineînțeles, pe o pătură întinsă care îi aștepta jos).

Mai mult de patruzeci de filme are la activul său P. Timofeev — călăreț neîntrecut, organizatorul trucajelor cu cai. Eroii lui sînt Ahmet, care galopează alături de vagonul de tren în care e închis Kociubei și-l salvează pe acesta scoțîndu-l pe fereastră; Grigori Melehov, lansat într-o cavalcadă furtunoasă împotriva mitralierilor „germani“; Oleko Dundici și mulți alții.

În „Oleko Dundici“, sub căruța în

Un trucaj dificil

pierde cu firea, el aruncă în capul inamicului un coș de răchită și-l dă de-a dura de pe vîrfurile muntelui. Și în filmul „Minin și Pojarski“ a intrat un mic „gag“ propus de Rojdestvenski: invadatorii polonezi se retrag în panică iar unul din panii, zăngănindu-și armura, fuge așa de tare că întrece un cal în galop...

Grupa de trucaje nu participă numai la filme istorice. Fără maestrul acestui gen nu s-ar putea realiza nici scenele de luptă din operele cinematografice pe teme contemporane. De exemplu, cînd s-au filmat episoadele marii bătălii de pe Volga, teritoriul mobilei Mamai a fost împărțit pe sectoare de cîteva kilometri. De fiecare sector răspundea cineva din „grupa de luptă“. Cît timp pirotehnicii organiza viitoarele explozii iar geniișii săpau tranșee, actorii împreună cu figurații — tanchiști, artileriști și infanteriști — studiau și repetau detaliile „luptei“.

Nu numai spectatorii, ci și specia-

care se afla eroul principal explodează o bombă. Căi se prăbușesc secerăți din goana lor ne bună, fărîmele căruții zboară în aer, oamenii cad. Pentru această scenă Timofeev a recurs la un truc foarte complicat și periculos. El a lansat caii în galop și într-un anumit moment, stabilit dinainte de operator, le-a prins picioarele din față cu un laț de piele. Căi, împiedicîndu-se, au căzut, călăreții au zburat cît colo. Simultan sub căruța a fost provocată „explozia“.

Tehnica cinematografică modernă cunoaște multe metode de filmări combinate, care permit să se facă minuni pe ecran. Dar fără oameni curajoși cinematograful tot nu se poate descurca. Tehnica filmărilor combinate, oricît de mari posibilități ar avea, nu este totuși atotputernică. Maestrii trucajelor sînt de neîmlocuit cînd pe ecran trebuie arătate îndrăzneala, vitejie, curaj neobișnuit.

V. Litvinov

● Compania cinematografică engleză „Arthur Rank“ a început să turneze filme documentare de lung metraj „Privire asupra vieții“, care va trece în revistă treizeci de țări din cele cinci continente, printre care și Uniunea Sovietică.

● La studioul din Sverdlovsk se turnează un palpitant film de aventuri „Strict secret“, pe care îl realizează regizorul O. Nikolaevski și operatorul I. Artiuhov, după scenariul cuplului I. Vasiliiev și K. Rapoport.

● După o întrerupere de trei ani, regizorul sovietic Ivan Piriev lucrează la un

nou film. Este vorba de adaptarea pentru ecran a povestirii lui Alexandr Ciakovski „Lumina steluie îndepărtate“. Filmul alcătuit din mai multe părți, povestește viața unui pilot sovietic.

Reflector

● Nataliei Fateeva, cunoscută spectatorilor noștri din „Bătălie în marș“, „Prietenul nostru comun“, „Trei plus două“, i s-a propus un rol în filmul englez „Moll Flanders“, a cărui vedetă e actrița americană Kim Novak.

● Eroii filmului „Nopti albe“ se întilnesc la un festival muzical din Leningrad. Acolo dansează, cîntă...

Cum vine asta? — v-ați putea întreba. În „Nopti albe“ nu se întimplă nimic din toate acestea... Aveți dreptate. Numai că e vorba de un nou film, intitulat tot „Nopti albe“, care se turnează în studioul „Lenfilm“. Filmul este o adevărată paradă a stelelor muzicii și dansului, care ne va prilejui întilnirea cu Arkadi Raikin, Georg Otis, Edit Pieha, Tatiana Milașkina și mulți alții. Regizor — Roman Tihomirov.

Acolo unde

iernează cocorii

Știți unde pleacă toamna cocorii de pe meleagurile europene? În Maroc. Poate că nu chiar toți rămân să ierneze acolo dar foarte mulți dintre cei marcați cu inele în Uniunea Sovietică sînt vînați sau pur și simplu zăriți iarna în preajma orașului Safi, în parcurile din El-Jadida sau chiar în pădurile de cedri din Yfran. În Maroc am avut prilejul să le văd locuînțele de iarnă, cuiburi așezate pe acoperișul hotelului „Babilia”, în străvechiul turn Hasan, din Rabat, astăzi prefăcut în ruine, și în alte locuri.

Arabii numesc Marocul „Magreb el aksa”, ceea ce înseamnă „țara de la margine”. Într-adevăr, regatul Maroc se află în nord-vestul Africii, la capătul lumii arabe, dacă ne putem exprima astfel.

Marocanii sînt oameni cu o structură deosebită. În vinele lor se amestecă sîngele fiilor neînfricați ai Arabiei cu cel al copiilor pătîmași ai Andaluziei. Nici arabii din Algeria, țară vecină, nu înțeleg bine limba marocanilor.

Totuși Marocul e o veritabilă țară arabă. El se înrudește cu restul lumii arabe prin scriere, cultură și istorie. Arabii afirmă că dacă vechii locuitori din estul Mediteranei ar fi văzut Marocul l-ar fi socotit, pentru frumusețea lui, a opta minune a lumii. Se spune că, întrebând odată care-i secretul longevității sale, bătrînul Churchill a arătat: „În fiecare dimineață beau un pahărel de coniac, în fiecare seară fumez o țigară și în fiecare an îmi petrec o bună parte din timp în localitatea marocană Marrakech”. Această perlă a sudului, orașul de la care se trage și numele țării, îi ademenește pe turiști prin clima sa blîndă și uscată și prin frumusețea munților și a văilor.

Dealtminteri, străinii vizitează cu plăcere și alte localități din Maroc, cum sînt, bunăoară, Fez, orașul de sîdef și străvechica capitală a islamismului, Casablanca cea aristocratică sau liniștitul Ouezzan, care trăiește mai intens o singură dată pe an, de sărbătoarea măslinilor. În 1963 Marocul, care nu întrunește încă toate condițiile necesare dezvoltării turismului de masă, a fost vizitat de peste 300 000 de străini.

Arșiță și pămînt galben-roșcat, neted ca-n palmă. Cactuși teפושי, presărați haotic pe solul argilos și nisipos sau crescînd aliniați în preajma caselor, unde țin loc de gard. Lanțuri muntoase, profilîndu-se la orizont și avize scrise în franceză și arabă în compartimentele trenurilor: „Spre a se evita incendiile, nu aruncați pe fe-

reastră mucuri de țigară”. Așa arată Marocul.

Pustiuri și iarăși pustiuri... Cît vezi cu ochii nu zărești o vîgăună, o vilcea sau o pădure. Arșiță, uscăciune și rareori cile o cămilă pe potecile bătătorite de caravane. Într-un cuvînt, Sahara de vest. Și așa arată Marocul.

Verdele crud al palmerilor din Casablanca, florile splendide presărate de-o parte și de alta a pirîșoarelor din parcurile Fezului și Rabatului, zecile de mii de hectare cultivate cu portocali pe îngusta fișie de pămînt care se întinde de-a lungul coastei Atlanticului, terasele acoperite cu portocali de pe povîrnișurile muntoase. Și așa arată Marocul.

Puzderia de cocioabe de la periferia tuturor orașelor mari și numărul impresionant de clădiri moderne din centrul Casablancăi și al Rabatului. Munca istovitoare a zilierilor pe plantațiile de lingă Kenitra, unde plata — cîtiva bănuți și o supă de fasole la prînz — e considerată mană cerească, și viața ușoară a contrabandișilor din Tanger, orașul banditismului, unde speculanții africani pot cumpăra pe un preț de nimic mărfuri europene de furat. Toate acestea înseamnă Marocul.

Natura acestei țări, despărțită de Europa prin strîmtora Gibraltarului este frumoasă ca în basme. Secole de-a rîndul ea a atras tot soiul de aventurieri, de paraziți, amatori de viață ușoară. Marocul a fost invadat de bizantini și vandali, de venețieni și genovezi, de spanioli și portughezi. Abia după cel de al doilea război mondial, cînd a început să se facă simțită puternica mișcare de eliberare a țărilor africane, și-a putut dobîndi independența și Marocul.

Marocul este o țară agrară. Într-o cu-

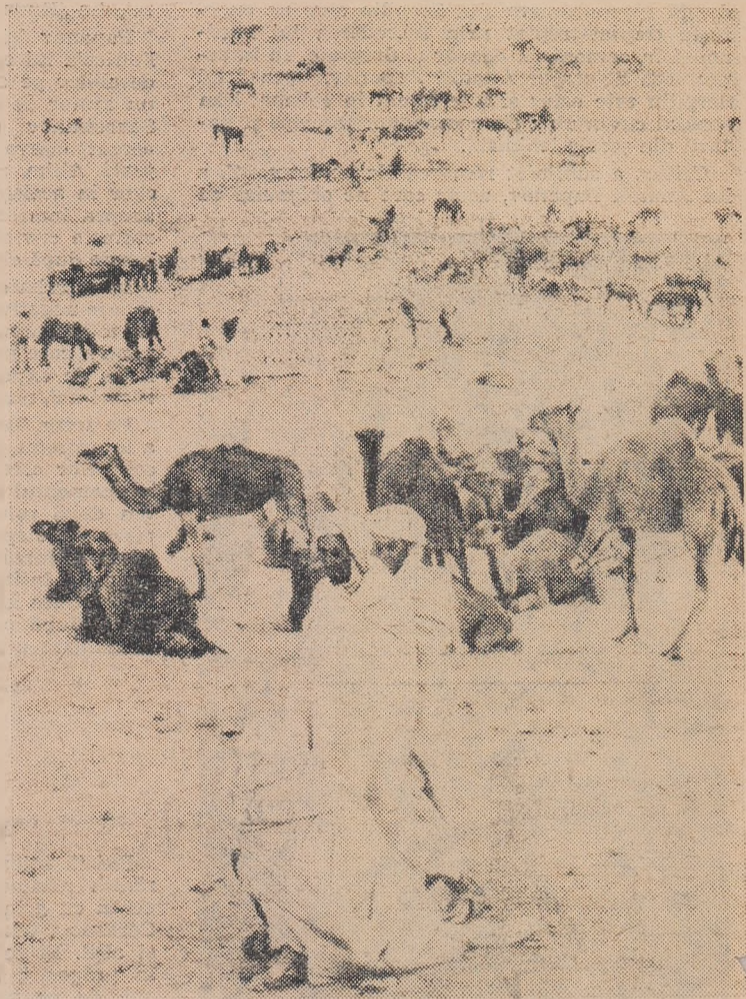
vîntare recentă, regele Hassan al II-lea a declarat că agricultura va avea cea mai mare pondere în dezvoltarea economiei. Felahii din satul marocan locuiesc de obicei în niște colibe cu pereți de lut și cu acoperiș țuguiat, făcut din rogojini. La umbra sărăcăcioasă a copacilor piperniciți din preajma colibelor pasc asini, principalul mijloc de transport al țărănilor.

Șapte din zece marocani lucrează în agricultură. Dar aproape tot terenul arabil fertil aparține unor companii străine sau persoane particulare. Șase mii de străini stăpînesc peste un milion de hectare de pămînt. Exemplul celorlalte țări eliberate din Africa și nemulțumirea crescîndă a forțelor progresiste din țară au determinat guvernul marocan să ia unele măsuri în vederea pregătirii reformei agrare.

În Maroc sînt 700 000 de copii care nu pot învăța carte din lipsă de școli. Numai trei din cinci copii frecventează școlile. Ca să urmeze un institut de învățămînt superior, tinerii trebuie să plece în străinătate. În Marocul cu 13 000 000 de locuitori există o singură universitate, și aceea destul de mică, la Rabat. Dacă nu ținem seama, bineînțeles, de Academia superioară musulmană, care pregătește preoții.

...Așa se prezintă Marocul, țară unde vechiul se împletește strîns cu noul; unde în fiecare vineri regele, călare pe un ar-

măsar pur singe și înconjurat de o strajă medievală mauritană, merge la moschee să asculte slujba religioasă; unde la parăzile militare avioane de vînaătoare cu reacție spintecă văzduhul, cu iuțea fulgerului; unde colibele de lut ale felahilor se inve-

Cămile și felahi...

cinează cu casele moderne, prevăzute cu instalații de aer condiționat.

Țara în care iernează cocorii...

V. Parhitko

CĂLĂTORIE PRIN JUNGLA AUSTRALIANA

IN CĂUTAREA VARAPINGILOR

În vechime Australia era numită *terra australis incognita*, adică „pămîntul necunoscut din sud”. Recent, am avut prilejul să vizitez acest „pămînt necunoscut” împreună cu ansamblul de dansuri al Gruziei.

În timp ce zburam deasupra Sidney-ului am zărit sub aripa avionului străzile și piețele splendide ale acestui oraș, ca și monumentul exploratorului James Cook.

Vroiam să pătrund în centrul țării, să cunosc și să prezint pe ecran romantismul întinderilor ei nemărginite și chiar să iau contact cu locuitorii de baștină ai Australiei. Interesul îmi era stimulat și de împrejurarea că nici un operator sovietic nu reușise pînă atunci să pătrundă în hățîșurile junglei australiene.

Și am avut noroc. În avion am întîlnit un vînaător, pe nume Paddy Taylor, care locuiește în orașul Darwin dar în fiecare an se duce în inima junglei, dincolo de Maningrida, la vînaătoare de crocodili. Taylor mi-a făgăduit să mă ia cu el la vînaătoare, dacă aveam să obțin aprobarea autorităților.

Pentru eliberarea vizei mi s-a cerut să fac un examen medical.

— Sînt perfect sănătos, am o constituție robustă, n-am fost bolnav în viața mea — am obiectat eu.

— Ne temem să nu duceți acolo vreo boală infecțioasă.

N-am avut încotro și trei zile am fost supus unui sever control medical.

...Am zburat cu un mic avion pînă la Maningrida. Acolo, în junglă, se află un centru de aprovizionare cu alimente. Am pornit apoi mai departe, cu o șalupă cu fundul plat, condusă de doi băștinași din tribul *varapinga*.

Vînaătoarea de crocodili începe o dată cu căderea nopții, cînd zgomotoasa, nestăpînită lume a junglei începe să adoarmă. Exact la miezul nopții este reflux. Apa din fluviu trece în ocean, lăsînd descoperite malurile mîloase și crocodilii pornesc să se scalde în nămol. Taylor a

pregătit totul pentru vînaătoare. Barca noastră înaintează prin mijlocul riului împotriva curentului. Paddy luminează malurile cu felinarul. Fasciculul puternic lunecă lin în căutarea prăzii. La un moment dat observăm două puncte luminoase, cît o farfurioară de ceaș fiecare. Sînt ochii unui crocodil. Taylor micșorează viteză, răsucește volanul și, prinzînd crocodilul încremenit în obiectivul luminos, îndreaptă ambarcațiunea spre el. Fascinat de lumina orbitoare, animalul privește țință spre felinar. Ne apropiem de monstru la o distanță de jumătate de metru. Ochese și frag direct între ochi. Sprîjnindu-se de mine, Taylor apucă numaidecît crocodilul de-o labă și-l zvîrle dintr-o smucitură pe fundul bărcii. Apoi se depărtează de animal căci acesta ar putea să izbească cu coada și să arunce în apă pe cei din barcă.

În cursul nopții am vînat cincisprezece crocodili. Taylor tăbăcește pielea printr-un procedeu special și le expediază apoi în Franța. E o muncă într-adevăr primejdioasă, dar vînaătorul primește între 15 și 20 de dolari pentru fiecare piele. Negustorii din Paris cîștigă și mai mult din vînzarea acestei mărfi la modă.

În goana după crocodili am ajuns cu barca departe, pe cursul riului. Albia riului se îngustase iar în fața noastră a apărut, în toată splendoarea ei, fantastică și neatînsă de mîna omului, jungla. Termometrul arăta 45 de grade. Ca să mă răcoresc puțin m-am așezat pe marginea bărcii și mi-am lăsat doar o secundă picioarele să atîrne deasupra apei. Taylor m-a smucit imediat de umeri.

— Ce faci? — a răcnit el la mine. Fluviul mișună de rechini.

Apoi a luat din barcă o rață, a legat-o de un băț și a coborît-o peste bord. N-a trecut decît o clipă, că s-a și auzit un hăpăit și rața a dispărut în botul ascuțit al unui rechin...

— Ai văzut? — m-a întrebat Taylor. Nu ești în cadă. Cînd ne înapoiem la Darwin să-mi dai un litru de brandy pentru că ți-am salvat picioarele. În Australia rechini vin în fluviu direct din ocean, căci apa e la fel de sărată...

Albia fluviului se îngustase atît de mult, ca o stradă dintr-un oraș vechi, încît părea că nu mai puteam înainta. Pe mal am văzut una din minunile Australiei: lebăda neagră. Ceva mai încolo se foiau șerpi boa și se încălzeau la soare broaște țestoase uriașe. În teleobiectivul camerei mele de filmat au nimerit și urși *koala*, și canguri, și struți *emu*. Seara, Taylor a fript bucăți uriașe din carnea unui bivol australian pe care-l vînașem în cursul zilei. Sașlikul din el e aproape la fel de gustos ca și cel gruzin, pregătit din berbec tînăr.

Zilele se scurgeau monotone una după alta și Paddy începu să se îndoiască că o să mai întîlnim aborigeni. Poate

că traiul lor nomad îi dusesese mult prea departe în junglă ca să mai ajungem pînă la ei — și-a exprimat el temerea. Dar eu l-am rugat să mergem mai departe. În cele din urmă, după vreo trei săptămîni, am găsit pe mal o pirogă scobită într-un trunchi mare de copac iar peste cîteva ore am zărit doi bărbați goi, care se uitau cu luare-amînte la șalupa noastră. Erau străji din tribul *varapinga*.

Am acostat numaidecît la tîrm și am trimis pe unul din cei doi băștinași care ne însoțeau să ducă tratative. Vroiam să știm dacă *varapingii* aveau de gînd să ne primească. Acesta s-a întors cu vești bune. Eram acceptați. Străjile au aprins pe mal un foc puternic spre a-și vesti concetățenii. După ce am înminat darurile pentru șeful de trib ni s-a spus că vom fi primiți a doua zi dimineața.

La răsăritul soarelui am ajuns în satul tribului *varapinga*. Folosesc cuvîntul „sat” din obișnuință, căci nu se zărea acolo nici urmă de colibe, nici măcar corturi. Tribul trăiește sub cerul liber, pînă cînd vinează toate animalele din jur și consumă toate plantele comestibile. Apoi pornește în căutarea unor locuri noi care să-i asigure hrana. Membrii tribului *varapinga* obțin focul prin frecarea a două bucăți de lemn și se hrănesc cu carne friptă de broască țestoasă. Limba lor e alcătuită din strîgăte guturale și din vreo treizeci de cuvinte.

Seara, după ce jungla adoarme, *varapingii* se așează în jurul cărbunilor aproape stînși. Adulții și copiii dorm înghesuți unul în altul, căci noaptea e destul de rece...

Vînaătoarea s-a încheiat cu bine. Cîțiva tineri *varapingi* au ucis două broaște țestoase mari, ce-și făcuseră cuibul pe copaci. Femeile taie numaidecît carnea în bucăți și o frig pe jar. Membrii tribului o înfulecă cu lăcomie, exprîmîndu-și plăcerea prin gesturi.

După masa copioasă, băștinașii organizează special pentru noi o serbare. Au o provizie respectabilă de mușchi alb, cules de pe copaci. Războinicii și-l lipeșc pe față și pe corp cu suc de copac amestecat cu sînge de șopîrlă. Bărbații au pe pîntec niște cicatrice mari bombate, semne de forță și curaj. Încă din copilărie, viitorilor vînaători li se fac asemenea tăieturi. După ce se încheie pregătirile, în jurul focului începe dansul.

...Peste puțin timp ne-am luat rămas bun de la membrii tribului, care aveau de gînd să pornească mai departe în căutarea unor locuri mai darnice, și am făcut cale în toarsă. Taylor m-a însoțit cu șalupa pînă la Maningrida. M-am despărțit cu greu de acest om curajos care-și cîștigă existența printr-o muncă grea și primejdioasă.

Gheorghe Asatiani

CADOURI

Vă recomandăm:

CIORAPI DIN FIRE SINTETICE PENTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI
DRESURI PENTRU COPII ȘI FEMEI
CRĂVATE DIN MĂTASE NATURALĂ
BATICURI DIN MĂTASE NATURALĂ SAU RELON
PALĂRII „RODICA”, „MOHAIR”, „CORINA” PENTRU FEMEI
PALĂRII „ROLANTIN”, „VIDRA” PENTRU BĂRBAȚI

1 - 31 decembrie

LUNA CADOURILOR

Vă recomandăm:

STOFE FANTEZI PENTRU COSTUME
STOFE FANTEZI PENTRU PALTOANE
COSTUMAȘE DIN FINET PENTRU COPII
FUSTE DIN TERGAL
PANTALONI DE SCHI
GHETE SOLIFLEX PENTRU COPII
INCĂLȚĂMINTE KAMELHAAR

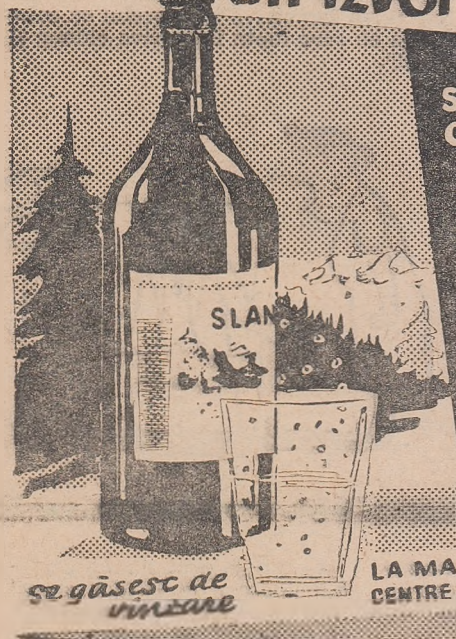
1 - 31 decembrie

CADOURI

cumpără-ți și tu!

„În fiecare sticlă un izvor de sănătate!”

SLĂNIC • HEBE • MALNAS
CĂCIULATA • LIPOVA
VÎLCELE

Beti
**APE MINERALE
NATURALE**

se găsește de
vinzare

LA MAGAZINELE ALIMENTARE, ...
CENTRE DE CURĂ ȘI RĂCORITOARE ...

Cooperativa IGIENA

Sediul central : București
Str. Dr. Pasteur 60
telefon 15.91.02

Execută prin unitățile sale din întreg
cuprinsul orașului București, cu personal
de înaltă calificare profesională :

- Coafuri moderne pentru femei
- Cosmetică
- Vopsitul părului în toate nuanțele
- Ondulațiuni permanente naturale reci și în ulei
- Manicure
- Pedicure
- Șampon
- Frecții
- Masaje faciale
- Spălătul capului
- Tunsori moderne pentru bărbați

Saloane speciale de frizerie și coafură

COMPLEXUL PENTRU
INDUSTRIALIZAREA
LEMNULUI

C. I. L.
BRAILA

PRODUCE:

PLACI AGLOMERATE CU RAȘINI DE UREOFORMALDEHIDA DIN AȘCHII DE LEMN TRIPLU STRATIFICATE

ECONOMICE, STABILE, GROSIMI UNIFORME, RANDAMENT SPORIT LA CROIRE, PERFECT PLANE, FORMATE PRACTICE, SE POT FURNIRUI etc.

Domenii de utilizare:

MOBILIER, PLAFOANE, PEREȚI DESPĂRȚITORI, AMENAJĂRI INTERIOARE, VAGOANE TRAMVAIE, LAMBRIURI, CONSTRUCȚII NAVALE etc.

Greutate specifică 60 kg/mc. Grosimi : 8, 12, 16, 19, 22, 25 mm
Formate : 1.830/3.660, 1.830/1.830 mm, 2.440/1.830, 1.220/1.830 mm

Pledoarie pentru părul scurt

— Treci pe la un salon de coafură și piaptână-te de sărbătoare — cu aceste cuvinte m-au întâmpinat de dimineață colegii de redacție. M-am privit în oglindă. De ce mi se făcea această recomandare? Eram doar coafată, după obișnuitul sistem al „părului tapat”.

— Du-te totuși, au insistat fetele, ai să afli ce e nou pe „frontul coafurilor”.

Am înțeles: era vorba de o mișcare, de un interviu luat celor mai buni maștrii coafori. Dar încotro s-o apuc? La Moscova există doar sute de coafori excelenți. Am ales salonul de pe Cheiul Ovcinnikov.

Pe drum mi-am pregătit întrebările. Numai două: prima — a suferit moda în ultimul timp modificări? și a doua — caracteristicile noilor coafuri. Directorul mi-a făcut cunoștință cu două maestre, adevărate „magiciene” după expresia lui. Aveam în față două femei frumoase. Una foarte tânără, Tania Konstantinova, iar a doua ceva mai în vârstă, Irina Nikolaevna Cerepanova. Aflând despre scopul vizitei, ele s-au sfătuit și și-au împărțit „sarcinile”. Irina Nikolaevna să-mi vorbească despre ultimele noutăți iar Tanea să pregătească între timp câteva pieptănături.

— Orice modă nouă ne sperie la început și... la sfârșit, însă, început în glumă Irina. Vă amintiți cit de ciudate ne-au părut acum câțiva ani pieptănăturile care cereau ca părul să fie neapărat tapat? Dar n-a trecut mult și ne-am obișnuit cu ele. Acum, când forma coafurilor s-a schimbat, când au devenit moderne pieptănăturile simple, cât mai naturale, unora li se par „inestetice”. Nu trebuie să uităm, însă, că tocmai în linia simplă constă frumusețea și eleganța.

Prin umare sînt moderne tunsoarele scurte. Rămîne, însă, valabilă recomandarea: nu e bine să te supui orbește modei. Tipul de pieptănătură are menirea să accentueze trăsăturile frumoase ale feței și să-i mascheze imperfecțiunile. Pentru aceasta nu e obligatoriu să fii întotdeauna în pas cu moda.

— Ce ne puteți spune despre culoarea părului?

— În ce privește culoarea, lucrurile stau mult mai simplu. Cele mai moderne sînt culorile naturale: castaniu, care poate avea și reflexe roșcate, roșcat dar în nici un caz platinat și negru albastru.

...După două ore am părăsit salonul de coafură cu textul interviului în buzunar și cu o tunsoare scurtă. Renunșasem la părul tapat.

S. Kneazeva

MONSTRU SUBACVATIC?

Nu, un simplu cartof de dimensiuni și forme neobișnuite. Greutatea lui: jumătate de kilogram.

LINIȘTE... ARTIFICIALĂ

Sînteți oboseți. Ați avut o zi grea și simțiți nevoia de puțină destindere. În asemenea momente muzica poate avea efecte calmante cu condiția, însă, să provină din apartamentul dv. Aparatul de radio al vecinului e foarte greu de suportat...

Ce enervante sînt și trepidațiile ciocanului pneumatic de pe șantiierul din apropiere! Zgomotul trenului, în schimb, vă predispoze la somn și așipțiți trăgînd cu urechea la „glasul roților de tren”.

Sînt zgomote și zgomote. Plăcute, neutre sau insuportabile. Din păcate, orașele moderne sînt niște uriașe generatoare de zgomote din ultima categorie. Pașii trecătorilor și urniul motoarelor, strigătele copiilor și clopotul pompierilor sînt numai cîteva din cele mai obișnuite izvoare de sunete supărătoare care năvălesc în locuință pînă și

prin gaura cheii. O anchetă întreprinsă recent în cîteva orașe din U.R.S.S. a arătat că 77 la sută din sursele de zgomot le furnizează străzile. Există, desigur, soluții pentru atenuarea lor: distanțarea cu cel puțin 50 de metri a clădirilor de autostrăzi, crearea unor zone protectoare de copaci care au proprietatea de a reduce nivelul zgomotului (coniferele mai ales; ș.a.m.d. Există, însă, și soluții mult mai ușor de aplicat în practică. La Institutul unional de protecție a muncii au fost create cîteva tipuri de căști care, o dată aplicate pe urechi, transportă pe purtător într-o lume cu oesă-vîrșire mută. Începînd cu simple tampoane confecționate din vată de sticlă, cu fibra foarte subțire și terminînd cu căștile cu declanșare automată, destinate lucrătorilor la ciocane pneumatice, noile apărătoare împotri-

S vedeam într-un restaurant. Imi vedeam liniștit de treabă. Imi alesesem un locșor retras, într-un ungher. Nu voiam să fiu remarcat. Nu de alta, dar să nu începă comentariile: „Tovarășul A. își cam pierde vremea prin restaurante...”

În timp ce-mi așteptam biftecul au intrat în local șeful meu B. cu colega mea V.

— Sînt un om pierdut! — mi-am zis. — Au să mă observe și apoi să te ții...

M-am ghemuit pe scaun și mi-am vîrît nasul în ziar... Poate n-o să mă vadă... Ba m-a văzut... S-a scuzat față de însoțitoarea lui, s-a apropiat de mine și m-a întrebat:

— Frecventăm restaurantele, care va să zică?

— Da' de unde, — i-am răspuns, — viu și eu din an în paște.

— Cunoșc refrenul. Dar treacă de la mine... Cihe-i neprihănit? Într-un cuvînt, nu m-ai văzut aici! E clar? Nici eu nu te-am văzut.

— Nu v-am văzut cu Ea — am întrebat — sau fără Ea?

— Fără Ea, bineînțeles! Soției mele o să-i spun că am fost cu tine la o consfătuire...

— Bine, — am răspuns, — dar dacă soțul Ei mă ia la întrebări?

— Îi spui că n-ai văzut-o.

— O să i se pară suspect.

— Spune-i atunci că ai fost cu Ea la cinema. Doar ești prieten cu soțul Ei.

— Da, dar era vorba că am fost cu dv. la o consfătuire.

— Îi spui că te-am învoit și te-ai dus cu Ea la cinema.

— Bine, — am încuviințat, — dar întrebați-o ce film am văzut.

După care șeful meu B. s-a îndepărtat, iar eu am început să-mi mîncînc biftecul.

— Noroc! — mă bătui pe umăr D., de la serviciul de a-

tîrziat din cauza ta, că te-a înțilnit beat turtă și te-a dus cu chiu cu vai acasă. Bagă de seamă, să nu-l trădezi.

— Beat turtă?! Eu?!

— Ce era să faci omul? Trebuia să nascocescă ceva.

Apoi D. a plecat.

— Iertați-mă, locul acesta e liber? — am auzit, deodată.

— Da, — am răspuns și mi-am ridicat ochii spre noul

UMOR

Caruselul

provizionare. — Eu n-am fost pe aici. E-n regulă?

— Dar sînt aici B. și V. și or să te vadă, — i-am replicat.

— N-or să mă vadă și nici eu n-o să-i văd, — a spus D. Pentru orice eventualitate, să știi că am fost împreună la bibliotecă.

— Imposibil, am fost cu V. la cinema.

— Nici vorbă de una ca asta! V. a refuzat să meargă cu tine la cinema. E la o prietenă. Acum două ore a fost pe aici E. Nici pe el nu l-ai văzut.

— Chiar nu l-ai văzut. Acum două ore nu eram încă aici.

— Mie-mi spui!... Aseară J. a venit acasă la ora 2 noaptea și i-a povestit soției că a în-

venit. Figura lui mi s-a părut cunoscută.

— Parcă v-am mai văzut undeva, — i-am spus.

— N-am fost acolo! — mi-a răspuns el, speriat.

— Unde acolo?

— Acolo unde m-ați văzut.

— V-am văzut nu acolo unde credeți dv.

— Nici acolo n-am fost! N-am fost nicăieri! O aștept pe soția mea. Nu vă cunosc și nu mă cunoașteți.

Femeia care s-a așezat la masa noastră era soția vărului meu.

— Nu te-am văzut, — i-am șoptit, — căci nu sînt aici. Sînt la bibliotecă.

Între timp a picat și ospătarul:

potasiu, după care acestei soluții i se adaugă 250 mililitri de apă distilată. În această soluție am ținut frunza pînă am obținut o imagine clară. Am introdus o bucată de hîrtie sub frunză, apoi le-am scos din soluție pe amîndouă și le-am uscat împreună.

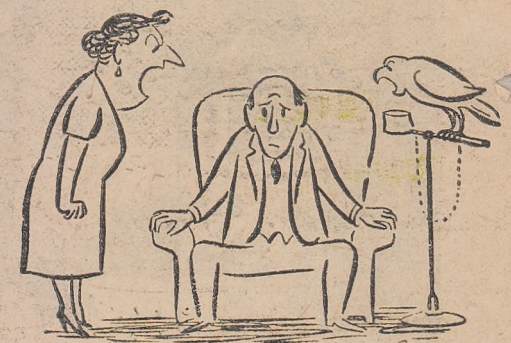
Rezultatul obținut merită puțină bătaie de cap. Nu numai frumusețea fotografiei pledează pentru aceasta, ci și originalitatea ei.

I. Cerneak

Iubiți animalele?

Iată ce concluzii se pot trage din răspunsurile la cele 15 întrebări despre atașamentul dumneavoastră față de animale (pag. 6-7).

Dacă ați totalizat între 11 și 15 puncte vă încadrați în categoria iubitorilor de animale. Dacă ați totalizat între 6 și 10 puncte aflați că în ciuda afirmației că vă plac animalele ele vă sînt dragi numai în măsura în care nu vă tulbură liniștea. Iar pentru cei care numără cel mult 5 puncte o spunem cu regret: nu iubesc deloc animalele.

— Ați mîncat un biftec, — a bolborosit el — dar eu vă trec că ați mîncat patru cotlete și să plătiți ca pentru frigărui...

Am simțit că mă cuprinde un fel de nebunie. Ieri am fost beat mort și un coleg m-a cărat în spinaie din care cauză a întîrziat acasă. Astăzi am fost în același timp la cinema cu soția unui prieten, la o consfătuire și la bibliotecă, reușind să devorez și patru cotlete.

Abia ajuns acasă m-am pomenit cu un telefon de la soțul acelei V. care a fost la restaurant cu șeful meu B.

— Ascultă! — mi-a spus soțul lui V. — Soția mea a fost azi la o prietenă. I-am spus că am luat masa cu tine și cu șeful tău B. Vezi să nu încurci lucrurile! Soția m-a întrebat ce-am făcut cu salariul. I-am spus că l-ai luat la bătaie pe ospătar și ai spart toate farfuriile iar eu a trebuit să plătesc pentru tine.

Am trînit receptorul și am înțeles că sînt un om cu desăvîrșire pierdut. Puteam să ies din încurcătură într-un singur fel: negînd totul. Nu cunosc pe nimeni. N-am văzut pe nimeni. N-am fost nicăieri. De aceea am o mare rugămînte la dv.: n-ați citit povestirea de față, pe care eu n-am scris-o și, în general, despre mine n-ați auzit niciodată nimic!

A. Arkanov